

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

 НАШЕ ЖИТТЯ		
PIK LIV	ЛИСТОПАД	Ч. 11
Виходить раз у місяць видає СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ <i>Неприбуткова організація</i> Засновник Українського Музею в Нью-Йорку Головний редактор — Ірена Чабан Редактор англомовної частини — Тамара Стадниченко Мовний редактор — Олена Бех <i>Редакційна колегія:</i> Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки Марта Богачевська-Хом'як Любов Волинець Анна-Галія Горбач Іванна Рожанковська Ярослава Рубель — член Екзекутиви СУА для справ преси Адреса редакції: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672 Адміністратор-бухгалтер М. Оріся Яцусь Тел/Факс: (732) 441-9377 Річна передплата в США Для членів СУА ..... \$ 25.00 Для інших передплатників ..... \$ 30.00 Поодинокое число ..... \$ 3.00 В країнах поза межами США ..... US \$ 40.00		
ЗМІСТ		
Остап Тарнавський. Листопад у Львові ..... 1 Віра Вовк. Іконостас України ..... 1 Зоя Хижняк. Прекрасні постаті Українок з далеких часів ..... 2 Анна-Галія Горбач. Алла Горська — визначна постать руху шістьдесятників ..... 4 Марта Богачевська Хом'як. Величаве перепоховання Мілени Рудницької у Львові ..... 5 Роксоляна Зорівчак. Літературний пссол України в англомовному світі ..... 6 Журналу "Українка в світі" — 35! ..... 10 Вісті з Централі ..... 11 Вісті СФУЖО ..... 12 Інна Христенко. Польові квіти ..... 12 Our Life In Memoriam. Mother Teresa and Diana, Princess of Wales ..... Iryna Kurowyckyj. "Vital Voices" Conference ..... Ihor Magun. The Many Forms of Depression ..... Duma Ukrainy. Biik review ..... DMZ. Men At Work ..... Cockey's Cirner ..... Brief History of Branch 122 ..... Letters to the Editor ..... Христя Навроцька. Наше харчування ..... 21 Хроніка Округи Нью-Йорк ..... 22 Дописи округ і відділів ..... 25 Пожертви ..... 31 Нашим дітям ..... 34 <i>На обкладинці: Вітковський Лев. Гальшка Гулевичівна. (Київ, 1997 р.). Твір, який отримав четверту нагороду на конкурсі портрета Гальшки Гулевичівни. Власність ініціаторів і фундаторів конкурсу Наталії та Івана Даниленків.</i> <i>On the cover: 4th place winner of Halshka Hulevychivna portrait competition, by Lev Vitkovskyj. Kyiv, 1997. From the collection of Natalia and Ivan Danylenko, sponsors of the competition.</i> <i>Ілюстрації Зоряни Сохацької-Атлантової.</i> <i>Illustrations by Zoriana Sokhatska-Atlantova.</i>		
OUR LIFE		
VOL. LIV	NOVEMBER	No. 11
Published by UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC. <i>Non-profit organization</i> Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y. Editor-in-Chief — Irena Chaban English Editor — Tamara Stadnychenko Ukrainian Language consultant — Olena Bekh <i>Contributing Editors:</i> Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President Martha Bohachevsky Chomlak Anna-Halia Horbach Iwanna Rozankowskyj Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair Lubow Wolynets Editorial Office: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel.: (212) 674-5508 Fax: (212) 254-2672 Business administrator: M. O. Jacus Tel/Fax: (732) 441-9377 Annual subscription in the USA for UNWLA members .. \$ 25.00 Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00. Annual subscription in countries other than USA ..... \$40.00 US currency. Single copy \$3.00		
Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статтей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань. Незамовлених матеріялів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріялів. Редакція застерігає за собою право скорочувати прислані матеріяли і вправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції. Передруки і переклади матеріялів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела. На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата. Усі редакційні матеріяли просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів". Кошти вироблення кліш покривають дописувачі. Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб. Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.		
"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY. 10003 ISSN 0740-0225 Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660) Postmaster: send address changes to "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003 © Copyright 1997 Ukrainian National Women's League of America, Inc. Printed by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011 Tel.: (973) 772-2166 Fax: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com		

Едвард Козак. Засумуй трембіто та по всьому світу..."
Edward Kozak. "Play, trembita, throughout the world..."

ОСТАП ТАРНАВСЬКИЙ

ЛИСТОПАД У ЛЬВОВІ

Листопад, мов спомин про весну чудову:
багрові листя, наче цвіт, цвіте,
і радіє серце, оживає знову,
оживає в серці щастя молоде.

Опадало листя із дерев крилатих,
відходили хлопці в бойовім каре...
— Не сумуй за сином, не журися, мати;
вернеться у славі або славно вмере.

Багровіло місто, мов цвіло в ту осінь,
мов в той час зустріло радісну весну...
І стрілецька пісня ще звучить і досі,
ще і досі чути бойову ясу.

Так іти б і зараз. І хай вітер стеле
малинові мрії по цілім краю,
і ховати ніжно в пазусі шинелі
свій запал нестримний і любов свою.

Старовинне місто знов цвіте багрово,
червінню палає гнів наш і любов.
Листопад, мов спомин про весну чудову,
яка прийде знову, буде наша знов.

BRATA BOVK

ІКОНОСТАС УКРАЇНИ

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ
Львівський собор Св. Юра

МІСТЕРІЯ

Високий кедре духу, мудрий мужу,
Хто розпростер над нами добрі руки
У вовчий час ненависти та стужі.

Громниці людолюбної науки,
Ти до слідів Христа дороговказе,
Узоре понадземної принуки!

Твій зір глибоковимірний без скази
Вдивляється в грядущі покоління,
Де братська мисль — без скверни й без образи.

Ти передав нам вартості нетлінні
В обряді та золотоустій мові
І звичаях прабатьківських корінних.

Вже юрських дзвонів — стишена розмова,
Спустошена мистецька галерея,
Вже розплилися хвилі твого слова.

Твій хрест нагрудний, знак архиєрея,
Вже продано на ринку під полою,
І вже не сходиш на амвон зорею.

Але живе твій дух. І хоч імлюю
Покрите людство, сяєш, богословий,
І колеш душу совісти іглою,

Щоб рідні ми були не тільки з крові,
А в ревності й жертвовності ми стали
Під омофор небесної Покрови,

Покинувши підніжки й п'єдестали.

ЗОЯ ХИЖНЯК

ПРЕКРАСНІ ПОСТАТІ УКРАЇНОК З ДАЛЕКИХ ЧАСІВ

У травні 1997 в Національному університеті Києво-Могилянська Академія відбулося свято на честь фундаторки Київської братської школи й Братського Богоявленського монастиря Гальшки Гулевичівни (1577-1642 рр.). Великим успіхом серед киян та гостей міста користувалася виставка-конкурс портрета фундаторки, проведена за ініціативою Наталії Даниленко, заступниці голови СФУЖО, та пана Івана Даниленка. Тепер портрети Гальшки, що вибороли I-ше і II-ге місце за конкурсом, займають гідне місце в славетній Києво-Могилянській Академії серед портретів її засновників, вихованців і розбудовників.

У виступах на урочистостях та під час проведення "круглого столу" голів і представниць жіночих громад України учасники добрим словом поминали Гулевичівну й схилилися перед її світлим образом і тією справою, яку вона зробила заради "народу руського, православного, його діток християнських", заради освіти, віри й процвітання рідної землі — України.

Дар Гальшки Гулевичівни впав на благодатний ґрунт, бо справу її підтримали пробуджені до національного й суспільного життя українці, що стали до відродження своєї віри, культури, держави.

Гальшка росла й мужніла серед людей, котрі були свідомі цього і своєю політичною та культурницькою діяльністю слугували цій великій справі. Серед них були українки, попередниці Гулевичівни, котрі увінчали історію України своїми славетними іменами. Їх шляхетні й красиві обличчя ясніють до нас через нашарування віків.

Не будемо заглиблюватися в прадавні віки, хоча пригадаймо, що в Україні були часи, "коли Бог був жінкою": серед 7 наших дохристиянських Покровителів була й Макош, якій поступилися місцем володарі світу, що є відлунням ставлення до жінки ще в ті сиві часи нашої історії.

Ренесансна європейська культура XIV-XVI ст., котра ґрунтувалася на шані до особистості, дала світові сильних, розумних, високоосвічених жінок, серед яких були й монархині: Бонна у Польщі, Єлизавета в Англії, Катерина у Франції, Ізабелла в Іспанії, а також достопам'ятна українка Роксоляна-Хурем — Настасія Лісовська, дружина султана Туреччини Сулеймана II, яка, за визнанням сучасників, справила неабиякий вплив на політику Османської імперії. На турецькій землі височить і понині прекрасний пам'ятник — Хекасі, збудований за велінням Роксоляни в дусі італійського Відродження, що нагадує сучасникам про красу й мудрість Українки. Її визначає серед інших Кампанелла у своєму "Місті сонця". Її знали та любили земляки. Не випадково на початку XVII ст. у Рогатині, де народилася Настя, з'явилася нова церква, а в ній — образ прекрасної української Мадонни невідомого майстра.

В Україні відродження духовної культури з особливою силою проявилася в національно-культурному русі останньої чверті XVI — поч. XVII ст. й тісно було пов'язане з творінням жінки вільної, духовно багатой, артистичної, відданої своїй вітчизні й вірі, а ще "дуже гарної собою й шляхетної в поведженні", як писав

вражений Джеймс Флетчер, посол Англії в Росії, що відвідав Україну близько 1588 року.

Такі українці становили ядро нації, зберігали її ментальність і цілісність. Їх поважали сучасники. Для нас вони є взірцем у нашому складному й відповідальному для кожної особистості житті.

Обмежені певними суспільними нормами, українці не могли засідати в Сенаті, Сеймі, Сеймиках, судових установах, викладати в школах тощо. Але могли творити справи благодійні й корисні — підтримували освіту й науку, захищали рідну віру й мову. Вони закладали монастирі й церкви, надавали грошові й майнові пожертвування на школи, на видання книг і підручників, утримували вчених, письменників, мистців.

Так, знамените "Пересопницьке Євангеліє", "...зложене Михайлом Василевичем, сином протопопа Синицького" українською мовою в 1550-1561 рр., творилося благодійними "коштом і накладом княгині Заславської". Вона не лише утримувала творця Євангелія, але й пожертвувала на його витвір цілу череду телят на виготовлення тонкого пергаменту, великі кошти — на барвники й найстійкіше чорнило. До цього часу не побила й вражає свіжістю кожна літера, а малюнки невідомого художника, зроблені на золотому тлі, відлунюють венеціанською пишнотою. Традиційні для України сині, червоні й зелені фарби звеселяють зір. Відомо, що безцінне "Пересопницьке Євангеліє" знаходилося в бібліотеці гетьмана Івана Мазепи й було ним передане до Переяславського монастиря. Цю справжню перлину українського мистецтва й української писемності обрано як символ відродженої України: на "Пересопницькому Євангелії" складають присягу президенти України.

1597 року українська шляхтянка Анна Гойська урочисто перенесла до Почаївського монастиря ікону Божої Матері, котрою її благословив у 1559 році грецький митрополит Неофіт. Окрім того, вона наділила монастир земельними маєтками, що фактично поклато початок його заснуванню.¹

1596 р. княгиня Софія Чорторийська фундує маєтками Пересопницький монастир. Але не лише монастир. У фундушевім запису вона заповідає кошти й на організацію "школи при ньому для науки дітей". Її "старанієм, промислом й коштом" було створено ще одне українське "Євангеліє Учительное": в містечку Рахманів, що належало княгині, переклав його з грецької й видав 1619 р. відомий український письменник, філософ, автор творів "Зерцало богословія" й "Перла многоцінного" (1646) — Кирило Транквіліон-Ставровецький.

Тогочасні просвітники високо цінували освічену княгиню, її внесок у культурно-національну справу. На її похоронах (1618 р.) відомий український учений Лаврентій Зизаній закликав до громадянської актив-

ности, тобто поспішати творити добро, а не просто насолоджуватися життям за Епікуром, зберігати віру й звичаї, "бо віра без справ, як і справи без віри, жодне без другого нічого не варті". Так вшанував учений пройдений княгиною життєвий шлях. Лаврентій Зизаній був відомий як педагог, знавець мов, автор праць, серед них — "Грамматика славенска" (1596 р.), в якій Лаврентій закликав до освіти й будівництва шкіл. "За науку міцно триматися, — писав вчений, — і один одного працею переходьмо"². Працював в Україні й Білорусі, зокрема ректорував у Віленській школі, але через переслідування православних, що посилилися після Берестейської унії, відійшов від громадських справ. Саме в цей час його підтримала княгиня Анна Ходкевичева з чоловіком князем Якимом Корецьким. У 1612 р. вони дарують Лаврентію Зизанію "сільце з фільварком, а в тому сільці ставочок, млинок, землю бортнуу з полями і сіножатями"³, де він спокійно виконував нескладні обов'язки протопопа, поки не покликало його знову громадське сумління до Київського гуртка архимандрита Єлисея Плетенецького (1619 р.).

З ім'ям ще однієї Чорторийської "пресвітлої й благородної княгині Федори Чорторийської-Боговицинової, хорунжої волинської, добродітельми украшеної, до краси якої була придатна чеснота", пов'язане видання "Бесід св. Івана Златоустого на послання блаженного Павла". Саме вона "ублагала" грецького вченого з Острога Кіпріяна, що в Енетіях (Венеції) й Патавії (Падуї) "любомудрствував", зробити переклад "Бесід..." з давньогрецької на слов'янську. Ця монументальна праця була видана лише 1623 року "промислом" Є. Плетенецького в друкарні печерського вченого гуртка після виправлення й доопрацювання тексту Лаврентієм Зизанієм, Захарією Копистенським і Памвою Бериндою.⁴ Видавці "Бесід...", цього шедевра київського книжкового мистецтва, в передмові, на самому її початку згадують "добродітельну" княгиню.

Гальшка Гулевичівна, фундаторка Київської братської школи й Братського Богоявленського монастиря (1615 р.) мала багатьох послідовниць. Анна Гулевичівна, двоюрідна сестра Гальшки, 1618 року надає грошовий дар Київській братській школі; Анна Мельницька й Настя Древинська заповідають значні кошти на Луцьку братську школу, засновану в 1619 р. у рідному місті Гулевичівни.⁵ 1623 р. було засновано Кутейнську школу поблизу м. Орші (тепер Білорусь). І знову ми бачимо Українку Олену Богданову, уроджену княжну Соломирецьку, котра за згодою і підтримкою свого чоловіка шляхтича Богдана Стеткевича, підкоморія Брацлавського, будує Кутейнську церкву в ім'я Богоявлення Господня, школу й друкарню.⁶

До плеяди українських жінок-просвітянок належить також княгиня Ірина Соломирецька. 1637 р. в м.

Гоці Острозького повіту вона засновує Михайлівський монастир, а при ньому школу, котра невдовзі стала відомою як Гоцанська колегія, одна з "училищних колоній" Петра Могили.

З метою зміцнення православної віри й поширення християнського благочестя українки засновували й підтримували інші монастирі. Це общежительний монастир в с. Загайцях Кременецького повіту, що його заклала й облаштувала Ірина Ярмолинська (1637 р.), два жіночі монастирі — Преображенський та Благовіщенський в с. Сільце Овруцького повіту, засновані Христиною Малинською, уродженою княжною Вишневецькою. Ці два монастирі вона 1632 р. передала під озверхність ігумені Києво-Печерського монастиря Олимпіяді Рогозянці.

Християнським благочестям відзначалися двоюрідні сестри Петра Могили, дочки Єремії Могили Раїна (Регіна) й Анна, що пов'язали своє життя з Україною і, як і їхній брат Великий Митрополит, вірно служили її інтересам. Раїна Могилянка, одружена з князем Михайлом Вишневецьким, відома як засновниця православних монастирів на Лівобережній Україні — Густинського Прилуцького, Мгарського Лубенського та Ладинського Підгірського. Заклав ці монастирі і був їх наглядцем протягом 15-ти років відомий Ісайя Купинський, що пізніше став митрополитом Київським (1631 р.). Молодша сестра — Анна,

одружена зі Станіславом Потоцьким, Краківським воєводою, залишилася православною і від 1630 р. була членом Львівського братства та щедрою його меценаткою.

Низку імен славних жінок України можна продовжити в глибину століть і в наступні роки, що придуть за національно-культурним Відродженням. Але то вже буде на майбутнє.

Отже, на полі української духовності й культури, що було засіяне в часи Відродження, були і зерна, кинуті прекрасними жінками, нашими попередницями. Його рясними сходами живилося й збагачувалося нове покоління українців, людей гідних, духовно багатих, національно свідомих, тих, що вивели Україну на шлях визволення й повернули її в стан незалежних держав.

1. Вольнь. Исторические судьбы Юго-Западного края. — СПб., 1888; Сказание о Почаевской Успенской Лавре архимандрита Амвросия. Почаев, 1877, с. 16-19.

2. Зизаній Лаврентій. Грамматика Словенска. — К., 1980, с. 11.

3. Архив ЮЗР, ч. 1, т. 6 — К., 1883, с. 407.

4. З передмови до "Бесід..." З. Копистенського // Грушевський М. Історія української літератури, т. 6, кн. 1. К., 1996.

5. Памятники Киевской Комиссии..., т. 1. — К., 1897, с. 7.

6. Аскоченский В. Киев с древнейшим его училищем — Академией. — К., 1856, с. 44.

АННА-ГАЛЯ ГОРБАЧ

АЛЛА ГОРСЬКА — ВИЗНАЧНА ПОСТАТЬ РУХУ ШІСТДЕСЯТНИКІВ

Під редакцією сина Алли Горської Олеся Зарецького та М. Маричевського появилася 1996 р. в Києві багато ілюстрована фотографіями і репродукціями творів відомої мисткині книжка "Червона тілька калини: Листи, спогади, статті". Це є перша спроба познайомити читача не тільки з непересічною особистістю самої Алли Горської (1929-1970), але також культурно-політичним рухом, що залишив глибокі сліди в мистецтві, літературі, науці та суспільно-політичній думці. Генерації шістдесятників Україна завдячує нову хвилю національного пробудження після років терору і сталінщини та культурне відродження, що захопило широкі кола інтелігенції молодшого тоді покоління. Алла Горська стояла в центрі цього руху, вона була також співтворцем київського "Клубу творчої молоді", члени якого роз'їжджали по Україні та влаштовували літературні вечори, на яких виступали молоді поети та відбувалися пристрасні дискусії, в яких йшлося про важливі суспільно-політичні питання.

Листи, спогади, документи і статті, поміщені у збірнику, унаочнюють активність художниці, громадської діячки та правозахисниці Алли Горської, яка була центральною постаттю шістдесятих років. Таємниця її трагічної смерті так і залишилася нерозга-

даною, хоч після розвалу системи були неодноразові спроби відкинути офіційну версію (мовляв, її заманув у Васильків свекор, який її ненавидів, вбив її, а тоді кинувся під поїзд) і домагатися відновлення слідства на підставі таємних, ще не виявлених документів. Немає сумніву, що Алла Горська, ця надзвичайно сильна, багатообдарована жінка, дочка-одиначка зросійщеної родини відомого серед номенклатури керівника фільмової індустрії, зі своїм одвертим поверненням до українства і підтриманням руху опору стала сіллю в очах спецслужби, що мала пильнувати курс на тотальну "советизацію" України. За нею стежили, нищили її твори, викидали зі Спілки художників тощо.

Матеріал, поміщений в книжці, може неповний, але неутаємненому читачеві у культурно-політичних процесах, що відбувалися у другій половині 20-го ст. в Україні вони яскраво і прецікаво висвітлять культурну та суспільно-громадську атмосферу того десятиліття, в якому молода, відважна генерація інтелігенції столиці України знайшла шлях до власної національної ідентичности.

Горська Алла. Червона тілька калини: Листи, спогади, статті. — Київ, 1996. 239 с.

А. Г. Г..

КОНКУРС ФОНДУ ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

Жюрі фонду імені Лесі та Петра Ковалевих повідомляють, що відміченим рукописом в 1996 році є праця професора Наталі Кононенко *"Чому сліпці повинні співати: Аналіз українського лірництва"* (*Why the Blind Should Sing: A Study of Ukrainian Manstrels*). Книжка написана живо, має свої драматичні сторінки, вказує на обізнання зі світовою літературою про мінстрелів та є на високому науковому рівні.

Ціль фонду — сприяти розвитку знання про Україну та надавати підтримку українській літературі. Наступного року жюрі розглядатиме літературні праці в українській мові. Союз Українок Америки, що

відає цим фондом, сердечно дякує членам жюрі цього річного скликання — професорові Юрієві Луцькому, д-ру Ларисі Онишкевич, д-ру Марті Цегельській та магістру Юрієві Добчанському — за їхню жертвенну працю.

Реченець надіслання рукописів прозових літературних творів на сто або більше сторінок — 1 січня 1998 року. Рукописи просимо посилати на адресу США:

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
108 Second Avenue
New York, NY 10003

МАРТА БОГАЧЕВСЬКА-ХОМЯК

ВЕЛИЧАВЕ ПЕРЕПОХОВАННЯ МІЛЕНИ РУДНИЦЬКОЇ У ЛЬВОВІ

Понад тисячу союзниць з усіх частин України супроводжувала прах Мілени Рудницької на Личаківський цвинтар у погідну суботу 18 вересня 1997 року. Похід вулицями Львова простягався від пам'ятника Шашкевичеві, що біля пошти аж до Церкви св. Андрія на Соборній площі напроти Галицького ринку. Союзницьки з Донецька, Кіровограда, Одеси, Івано-Франківська, Тернополя, як і всіх міст Львівщини, приїхали, щоб величаво провести тлінні останки довголітньої голови Союзу Українок та першої голови Всесвітнього Союзу Українок, котра була однією з найбільш заслужених українських політичних діячок у Західній Україні в міжвоєнний період. Серед іншого, вона як член польського парламенту одна із перших намагалась інформувати Західню Європу про голод в Україні.

Поховання Мілени Рудницької було неабиякою подією в Україні. Час велелюдних маніфестацій уже давно минув, а тут на перепоховання людини, про котру більшість населення України нічого не знала, зібралась велелюдна, величава та добре організована процесія. Впродовж трьох панахид — у домі Збереження пам'ятників історії, у Церкві св. Андрія та на Личаківському цвинтарі — і громадського зібрання присутні союзницьки і жителі Львова організовано, під співи двох хорів, у супроводі священників, сестер, представників Міністерства сім'ї та молоді, львівської обласної адміністрації і міста Львова, достойно віддали честь цій представниці українського жіноцтва.

Львівський Союз Українок, під проводом Зоряни Білик та Ростислави Федак, займався організацією цієї величавої громадської імпрези. Алена Пашко, голова Союзу Українок, та Марта Богачевська-Хомяк, заступниця голови Союзу Українок Америки, прощали Мілену Рудницьку, коли її прах клали в могилу поруч із братом Михайлом. Вдова Михайла Рудницького Людмила дякувала Союзові Українок за зорганізування такого величавого та зворушливого перепоховання.

Замість квітів на могилу, Союз Українок Америки склав Мілені Рудницькій нев'янучий вінок — фінансування її статей та листування, котрий вийде на початку 1998 року під редакцією Марти Богачевської-Хомяк та Ярослава Пеленського у співпраці з Мирославою Дядюк та Андрієм Павлишином в Інституті історії Львівського університету.

Мілена Рудницька була головою Союзу Українок від 1928 по час насильного розпуску організації в 1939 році. Після Другої світової війни вона заактивізувала поновне створення Союзу Українок в Західній Європі, але з різних причин не змогла включитися в працю Союзу Українок в Америці. Померла 1978 року в Мюнхені, і там була спочатку похована. Її син, історик Іван Лисяк-Рудницький, що помер за два роки до смерті матері, почав працю над виданням її статей. Листи Мілени Рудницької знайшла Мирослава Дядюк в Центральному історичному архіві у Львові. Видання опрацювала Марта Богачевська-Хомяк, а примітки приготував Андрій Павлишин.

ПРОЩАЛЬНЕ СЛОВО ВІД СУА МІЛЕНІ РУДНИЦЬКІЙ У ДЕНЬ ЇЇ ПЕРЕПОХОВАННЯ НА ЛИЧАКІВСЬКОМУ КЛАДОВИЩІ

(ВИСТУП МАРТИ БОГАЧЕВСЬКОЇ-ХОМЯК НА ЦЕРЕМОНІЇ ПЕРЕПОХОВАННЯ 20 ВЕРЕСНЯ 1997 Р.)

Шановна Пані Голово!

У цей світлий день, — а світлий то день, коли тисяча союзників із цілої України і ми з Америки зібралися, щоб віддати Вам шану, у величавому поході на Вашу, Пані Голово, честь. Такого походу для Вас не було за Вашого життя, хоч було чимало більш величавих походів, величніших починів, котрі Ви приготували, котрими Ви провадили. Сьогодні Ви повертаєтесь до своєї Рідної Землі, котру Ви так любили, за котрою тужили і для котрої Ви працювали. Хоч пізно, але все ж таки це поворот, і світлий поворот!

Тому в цей день ми, Союзники Америки, хочемо Вам зложити звіт і привіт, і сказати Вам, що ця, колись дочерна організація, робила й робить все, щоб берегти славу традицію Союзу Українок.

СУА, Пані Голово, продовжував, розвивав та на скільки міг, збагачував напрямні тієї праці, якою гордився Союз Українок у час Вашого головування. Зорганізоване жіноцтво США працювало і працює для добра свого народу, переносючи традиції народу, виховуючи дітей та молодь, зберігаючи та пропагуючи українську культуру, науку, мистецтво. У час, коли Українська жінка мовчала, ми намагалися нагадати світові про неї на міжнародному жіночому форумі, несучи якщо не її слово, то її яскраву

вишивку чи її журливий спів. Ми допомагали молоді, обороняли в'язнів, намагалися, щоб наш голос прозвучав у коридорах влади. Коли могли, ми допомагали, а тепер співпрацюємо з жінками України.

Ми несли слово про українську жінку, вивчали її минуле, інформували інших про її долю. Ми повернули Союзіві Українок його історію, щоб не була вона писана білим по білому. І замість квітів на Вашу, і так пишно завітчану могилу, ми приносимо Вам, Пані Голово, вістку, що Ваші статті, політичні промови, та Ваше листування виходять друком, тут у Львові коштом Союзу Українок Америки. Це наш вінок на Вашу могилу, це ще одно звено, котре лучить українських жінок у цілому світі.

Сьогодні я тут стою з трьома мандатами: прощаю Вас від Вашого улюбленого внука Петра, котрий не міг тут бути; від Вашого сина Івана, що був моїм другом та вчителем; і від цілого Союзу Українок Америки. Поєднуюсь над Вашим гробом з моєю мамою, союзницею США з Вашингтону та останньою Головою Союзу Українок Рави Руської, котра приїхала тепер до Львова, щоб спільно сказати: Прощайте Пані Голово! І пишайтесь своїм доробком! Україна далі потребує Вашого слова і Вашого запалу.

Вітайте на рідній землі!

РОКСОЛЯНА ЗОРІВЧАК
Академік АН України ВШ

ЛІТЕРАТУРНИЙ ПОСОЛ УКРАЇНИ В АНГЛОМОВНОМУ СВІТІ

На теперішньому етапі розвитку людства англійська мова — в світі найрозповсюдженіша (подумати тільки: 400 років тому нею розмовляли лише 7 мільйонів на Британських островах!). А вже приблизно для 350 мільйонів осіб англійська мова рідна, ще для 400 мільйонів вона — друга мова, що нею вони користуються повсякчас, ще 150 мільйонів осіб добре володіє нею як іноземною. У понад 60 державах світу вона має статус офіційної або однієї з офіційних мов. Саме тому англійські переклади українського художнього слова — один з важливих чинників нашого утвердження як нації в світовому літературному контексті. Перший переклад українського художнього слова англійською мовою зв'язаний з діяльністю Метью Гетрі (1743—1807), шотландського лікаря з літературним хистом. Протягом тривалого часу він працював за фахом у Петербурзі і,

водночас, вивчав культуру народів Російської імперії. У його неопублікованому томі "Noctes Rossicae" (зберігається в Британській бібліотеці в Лондоні), над яким він працював у 1794—1806 рр., є коментований переклад старовинної української народної пісні "Ой під вишнею, під черешнею". Дотепер понад 300 перекладачів намагалося донести художнє слово України до англомовного читача. У наш час, без сумніву, дуже талановитою перекладачкою українського віршового слова англійською мовою є Віра Річ.

В. Річ народилася 24 квітня 1936 р. в Лондоні в англійській родині. Хист до віршування прокинувся у неї рано: з десятирічного віку писала вірші, а з п'ятнадцятирічного — публікувала їх. Після закінчення середньої школи вчилася в Оксфордському університеті в роках 1955—1957, спеціалізуючись у давньоанглійській

та давньоскандинавській мовах, і в Лондонському (1958—1961), де студювала математику та факультативно українську мову. На перешкоді в продовженні студій стало захоплення поезією, зокрема творчістю Т. Шевченка та білоруською літературою. В університеті Віра познайомилася з українцями, а вони, у свою чергу, познайомили її з поезією Т. Шевченка, що спонукало її зацікавитися Україною та її літературою. З часом охопило її незбориме бажання перекладати Шевченкові твори, бо усвідомила, що поет належить не тільки Україні, а й всьому людству, хоча кожне його слово — про Україну. Тонка художня особистість, вона зуміла відчувати велич Т. Шевченка та геніяльність його Слова і збагнула, яку виняткову відповідальність бере на себе, намагаючись представити англomовному світові поета, чия творчість стала нетлінною та невід'ємною частиною духовного ества українського народу. Незабаром окремі її переклади з Т. Шевченка з'явилися в англomовній пресі. Першим було опубліковано переклад поеми "Кавказ" — у весняному випуску лондонського кварталника "The Ukrainian Review" ("Український огляд") за 1959 р. Поруч було подано статтю В. Річ про цей вічний твір. Стаття дуже цікава і слугує доказом того, як глибоко В. Річ зрозуміла Шевченкову поезію. "Композиційним тріумфом" Т. Шевченка назвала авторка поему "Кавказ". На її думку, поет охопив у ній три теми, дуже щільно пов'язані між собою, наче окремі частини симфонії — страждання як вічну категорію; війну на Кавказі як його окремий конкретний вияв; оплакування друга.

На початку 60-их років у Великобританії, як і в усьому світі (передусім там, де химерна доля закинула українців), ішла підготовка до Шевченкових ювілеїв 1961 та 1964 років. Утворений у 1960 р. Шевченківський ювілейний комітет Великобританії поставив перед собою грандіозне завдання (зокрема враховуючи малочисельність українського населення у Великобританії, малу кількість українознавців там) — опублікувати всі твори Т. Шевченка англійською мовою в нових перекладах. Том перший (у кількох книгах) мав би охопити всю віршовану спадщину поета, том другий — прозу, том третій — драматичні твори, щоденник, листування.

В. Річ віддалася перекладацькій творчості сповна. Розкошуючи українським словом, милуючись його живописною силою, намагалася проникнути в Шевченків світ — у світ поета болю і кривд свого невизнаного світом народу. Більше того: намагалася відтворити цей світ засобами рідної англійської мови для читача зовсім іншої епохи й ментальності. В Інституті славистики Лондонського університету — цьому науковому осередку україністики — мала повний доступ до шевченкознавчої та загалом українознавчої літератури. Чимало допоміг перекладачці В. Свобода, родом із Степової України, що працював в Інституті славистики викладачем передусім російської мови, але чиї наукові інтереси були виключно українознавчими. Для поліпшення якості перекладів багато зробив П. Зайцев, що уважно вчитувався в чорнові варіанти та робив свої конструктивні зауваження. Один з перших перекладачів Т. Шевченка у Великобританії Персі Пол Селвер (ще у 1915 р. він

переклав "Заповіт", а в 1916 — автобіографію та уривки з щоденника) працював над перекладом повісти "Художник".

Перекладала В. Річ не лише Шевченкові твори. Так, у зимовому випуску "The Ukrainian Review" за 1959 р. розміщено повідомлення В. Свободи про те, що 28 травня 1959 р. Англо-українське товариство організувало в Лондоні перший вечір української поезії в англomовних перекладах, на якому прозвучали 22 твори українських письменників — Т. Шевченка, Лесі Українки, І. Франка, М. Зерова, М. Драй-Хмари та ін., головню в перекладах В. Річ.

Писала В. Річ у ці роки й власні вірші. У 1962—69 рр. видавала присвячений поезії журнал "Manifold" ("Розмаїття"). Вона — автор поетичних збірок "Ескізи" (1960), "Передвісники й образи" (1963), "Спадщина мрій" (1964). В останній з названих збірок вміщено вірш "Elizabeth, the Wise-King's daughter" про доньку Ярослава Мудрого. Під впливом серпневих подій 1991 р., щаслива щастям українського та білоруського народів, В. Річ написала вірш "Prologue" ("Be swift, my friends, be swift") ["Пролог" ("Не баріться, друзі мої")].

В. Річ — регулярний дописувач до провідних англійських періодичних видань, зокрема про стан освіти та науки в колишньому Радянському Союзі та загалом у Східній та Центральній Європі. Протягом двадцяти років (1969—1989) вона постійно подавала статті до британського наукового тижневика "Nature". Її матеріали часто друкують тижневики "The Economist", "The Times Higher Education Supplement" та "The Sunday Times", медичний журнал "The Lancet". Від 1993 р. працює В. Річ у редакції "The Ukrainian Review", інтенсивно сприяючи тому, що кварталник став активніше популяризувати українську літературу.

У 1959—1969 рр. В. Річ опублікувала переклади 51 твору Т. Шевченка (у тому числі — дев'яти поем) та уривка поеми "Княжна". Шістнадцять творів — "Причинна", "Неофіти", "Холодний яр", "Чигрине, Чигрине...", "Маленькій Мар'яні" та ін. — перекладено в збірці "Song out of darkness" ("Пісня з темряви"), опублікованій у Лондоні в 1961 р. У цій ошатно виданій книжці знаходимо передмову П. П. Селвера, в якій він дає високу оцінку майстерності В. Річ, і шевченкознавчі статті британських славистів В. Метьюза та В. Свободи. У збірці опубліковано також укладену В. Свободою бібліографію англomовної шевченкіяни у Великобританії та перелік головних англomовних добірок Шевченкових творів, що вийшли друком поза межами Великобританії. Ця книжка — єдина, що побачила світ із запланованого тритомника. Чимало перекладів В. Річ з Т. Шевченка, зокрема поеми "Гайдамаки", залишилося неопублікованими до сьогодні. Важко звинувачувати когось у тому, що трапилось, але, без сумніву, політичні та релігійні чвари, що роздирали невеличку українську громаду у Великобританії, були цьому поважною причиною.

Деякі переклади В. Річ, зокрема балади "У тієї Катерини...", віршів "Я не нездужаю, нівроку...", "Подражаніє 11 псалму" та ін., розміщено в чотиримовному ви-

данні творів Т. Шевченка за редакцією Ю. Луцького, опублікованому в Мюнхені в 1961 р. Перекладений В. Річ цикл "В казематі" побачив світ у літньому випуску квартальника "The Ukrainian Review" за 1965 р.: до 200-річчя з дня народження І. Котляревського "The Ukrainian Review" подав блискучу статтю В. Річ про зачинателя нової української літератури та в її перекладах Шевченків вірш "На вічну пам'ять Котляревському" і Франків сонет "Котляревський". У весняному випуску цього ж квартальника за 1993 р. уміщено в перекладі В. Річ вірш "До Основ'яненка".

Як же донесла В. Річ Шевченкове слово до своїх земляків? Аналіза перекладів та зіставлення їх з оригіналами показує, що вона добре відчувається в ролі перекладачки з її, так би мовити, фаховим двомовним та двокультурним статусом. У її перекладах майже немає випадків креолізації (тобто надмірного впливу культури-рецептора) чи, навпаки, екзотизму (засилля культури оригіналу). Серед найталановитіших слід відзначити переклади творів: "Якось-то йдучи уночі...", "Неофіти", "Гамалія", "Причинна", "Кавказ", "Садок вишневий коло хати...". Ось початкові рядки останньої зі згаданих поезій в оригіналі та в перекладі В. Річ:

Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть.
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть.

Beside the house the cherry's flowering,
Above the trees the May bugs hum.
The ploughmen from the furrows come,
The girls all wander homeward singing,
And mothers wait the meal for them.

Або ж жагучі рядки із зачину до поеми "Неофіти":

Привітай же благодуже
Мою сиротину,
Наш великий чудотворче,
Мій друже єдиний.
Привітаеш: убогая,
Сірая, з тобою
Перепливе вона Лету,
І огнем-сльозою
Упаде колись на землю
І притчею стане
Розпинателям народним,
Грядущим тиранам.

With your kind heart give welcome then
To my hapless orphan,
You who are my only friend,
Our great wonder-worker!
You will greet the wretched orphan,
She, then, at your side
Will sail across the Lethe's waters,
And with tears of fire
Will fall, some day, upon the earth,
A parable become
For crucifiers of the nations,
Tyrants yet to come.

Перед нами досконалий зразок художнього, семантично й стилістично рівновартного, повноцінного перекладу. Для багатьох Шевченкових образних новоутворень ("великий чудотворче", "огнем-сльозою", "І притчею стане Розпинателям народним, Грядущим тиранам") В. Річ знайшла оптимально можливі відповідники в англійській мові.

На високому художньому рівні, майстерно, упоралася перекладачка з відтворенням по-англійському Шевченкової перлини з вірша "Чигрине, Чигрине...", пор.:

Нехай же вітер все розносить
На неокраєнім крилі,
Нехай же серце плаче, просить
Святої правди на землі.

Then let the wind bear all away
In its untrammelled flight,
And let the heart then weep and pray:
On this earth — holy right!

Мабуть, неможливо було б адекватніше передати англійською мовою денотативну та конотативну семантику словесного образу "на неокраєнім крилі", тим паче, що і в "Словнику мови Шевченка" пояснення семантики цього цікавого вислову обмежується позначкою "Образн." (Словник мови Шевченка: в 2 т. — К.: Наук. думка, 1964. — Т. 2. — С. 465).

В інтерпретаціях В. Річ читач зустрінє блискучі художні знахідки у перевираженні ономапопеї першотвору, як, приміром, дуже вдале відтворення монологу демонічної ворони з містерії "Великий льох":

Крав! Крав! Крав!
Крав Богдан крав,
Та повіз у Київ,
Та продав злодіям
Той крав, що накрав.

Kr-rr, Kr-rr, Kr-rr!
Bohdan cribbed crocks
And carted to Kyiv,
And sold to crocks
The crocks he cribbed.

Або ж у перекладі балади "Причинна" блискуче відтворено моторошні вигуки русалки, по суті, рядки народної пісні: "Ух! Ух! // Солом'яний дух!" — "Whisht! Whisht! Will o' the wisp!".

Дуже позитивним в аналізованих перекладах є те, що В. Річ послідовно реалізує принцип фонетичної транскрипції як єдино доречний при передачі звучання українських географічних назв, імен та прізвищ англійськими графемами (у межах звукових можливостей англійської мови).

Очевидно, у перекладах В. Річ є окремі необачні семантичні та стилістичні огріхи, що потребують фахової перекладознавчої критики. Ось зразок такого прикрого примітивного буквалізму: у чудовій історико-ліричній мініатюрі "За байраком байрак..." Т. Шевченко створив хвилюючий, оригінальний (дещо загадковий)

словесний образ, скріплений алітерацією звука [с]:

Нас тут триста, як скло,
Товариства лягло!

У перекладі В. Річ — калькований вислів, абсолютно незрозумілий читачам. Він може спричинитися до перекручення змісту оригіналу: начебто козаків розбивають так хутко й легко, як розбивають скло:

Cossacks then, fifteen score,
Like to glass, rose no more!

В. Річ переклала також декілька більших за обсягом творів Лесі Українки: драматичні поеми "Кассандра", "Орґія", драму "Камінний господар", поему "Роберт Брюс, король шотландський", а також ліричні перлини: цикл "Сім струн", "Contra spem spero!", "І ти колись боролась, мов Ізраїль...", "Епілог". Переклади вийшли окремою збіркою під заголовком "Selected works" у 1968 р. у Торонто з вичерпним Лесезнавчим нарисом професора Оттавського університету К. Біди. Найновіша Лесіяна В. Річ — це драматичні поеми "Бояриня", "Вавилонський полон" та драма-феєрія "Лісова пісня". Усі три переклади опублікував "The Ukrainian Review" у роках 1992-1994.

У перекладацькому доробку В. Річ — твори українських поетів XVII-XVIII віків (серед них Мазепин вірш "Ой горе тій чайці, чайці-небозі"). Вона перекладала також вірші М. Шашкевича та новітню українську поезію — твори Є. Плужника, П. Филиповича, Л. Костенко, Є. Гуцала, Михайла Ореста та ін.

Багато працювала В. Річ над перекладами творів І. Франка. 1973 р. опубліковано в Нью-Йорку заходами НТШ поему "Мойсей" в її перекладі разом з деякими перекладами І. Франка, що їх здійснив П. Канді — легенди "Смерть Каїна" та ін. Над "Мойсеєм" працювала В. Річ тривалий час, бо ще в 1957 р. опублікувала переклад "Прологу" поеми в "The Ukrainian Review" (ч. 1). У цьому ж кварталнику опубліковано ще деякі франкові твори в перекладі В. Річ, а саме: "Жіноче серце, чи ти лід студений..." (1961, ч. 3), "Ідилія" (1966, ч. 3), "Великдень! Боже мій великий" (18-ий розділ з поеми "Панські жарты" — 1966, ч. 3), "Тюремні сонети" (I — XI, 1967, ч. 2), "Вічний революціонер" (1968, ч. 1), частину циклу "Веснянки" (1993, ч. 2). На жаль, у рукописі уже довго лежить цикл "Поет", значна частина циклу "Excelsior!", легенда "Смерть Каїна".

У доробку В. Річ — вартісні літературознавчі статті з україніки. Крім уже згадуваних статей, вона — автор розвідок про І. Франка та англійських поетів, про Т. Шевченка та В. Шекспіра, про "Бояриню" Лесі Українки, про одруження доньки Ярослава Мудрого Єлизавети з норвезьким королем Гарoldem та про висвітлення цієї події в скандинавських джерелах. Ці статті цікаві тим, що їхній автор — глибокий знавець рідної англійської літератури і, отже, розглядає явища нашої літератури у контексті англійської культури. Розглядає всебічно, широко використовуючи праці дослідників з України. Приміром, у статті про І. Франка та англійських поетів В. Річ так пише про Байронову містерію "Cain" та

Франкову легенду "Смерть Каїна": "Байронів твір зо-середжений на драматичних ефектах; Франкова легенда глибша своєю суттю. Це глибший пошук людської душі, це глибше осмислення тем страждання, справедливості, спокуси, примирення" ("The Ukrainian Quarterly, 1966, ч. 1, с. 127).

В. Річ перекладала також поезію Ц. Норвіда, давньоанглійський та давньоскандинавський епос. За дорученням ЮНЕСКО, вона упорядкувала антологію білоруської поезії від 1826 р., переклала її англійською мовою, написала до неї передмову й коментарі. Антологія під заголовком "Like water, like fire" вийшла друком у Лондоні в 1971 р.

На жаль, перекладачка, що майже сорок років життя віддала перекладові творів української літератури, не може похвалитися увагою з боку українських перекладознавців, хоча реальне поцінування перекладів, конструктивна критика їй, як і кожному перекладачеві, необхідна. При тоталітарному режимі В. Річ досить швидко потрапила у списки заборонених перекладачів в Україні, як тільки з'явилися її перші переклади. У людей, необізнаних з системою "тоталітарної пильності", може виникнути запитання: чому ж В. Річ стала "неблагонадійною"?

На це спрацювало чимало чинників. Підозру викликало навіть її ім'я (для англійців воно дійсно дуже рідкісне), і все ж В. Річ твердить, що в її жилах немає ні краплиночки слов'янської крові. Але головний чинник полягав у тому, що тоталітарний режим загалом не був зацікавлений у популяризації української літератури в світі. До того ж, В. Річ друкувалася в кварталнику "The Ukrainian Review" виразно антитоталітарного спрямування. У багатьох своїх статтях вона різко виступала проти порушення людських прав, зокрема в СРСР, Польщі, Угорщині. Вона співпрацювала з В. Свободою, який ще в 1966 р. поставив перед Міжнародною Амністією питання про політичні арешти серед української інтелігенції. Чималу роль відігравало й те, що деякі визнані тоталітарним режимом перекладачі намагалися з міркувань конкуренції приклеїти ярлики ворожості своїм колегам. Так, коли в 1961 р. було опубліковано збірку перекладів з Т. Шевченка "Пісня з темряви", у "Літературній Україні" з'явилася 5 червня 1962 р. нищівна рецензія Дж. Віра (загалом, дуже доброго перекладача, якому і боятися конкуренції не личило би!) під заголовком "Шевченко в англійському тумані". Це був уже вирок, що передбачував довгі роки замовчування або ж бридкої лайки. Мусіло минути аж майже 30 років, мусів наступити період т. зв. гласности, і аж тоді з'явилася можливість писати об'єктивно про В. Річ. До речі, перша позитивна звістка про неї в "Літературній Україні" датується 14 березня 1991 р.

Тепер, попри всі наші негаразди, слід надолужити втрачене й всебічно дослідити творчість Віри Річ, цієї творчої особистості "абсолютного літературного смаку". Ми повинні віддати належне перекладачці, яка ціною самовідданої праці впродовж декількох десятиріч гідно репрезентує Україну в світі. Гадаю, В. Річ заслуговує того, щоб стати членом Спілки письменників України.

Редакція журналу "Наше Життя" сердечно вітає дорогих колег зі славним ювілеєм! Ваш високий професіоналізм і відданість справам Світової Федерації Українських Жіночих Організацій давно завоювали любов і повагу читачів журналу в різних куточках світу. Бажаємо працівникам редакції довгих років плідної праці, успіхів і процвітання!

Редакція журналу "Наше Життя".

"УКРАЇНКА В СВІТІ" ВІДЗНАЧАЄ 35-ЛІТТЯ

"Українка в світі" — це кварталник Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), який видається, щоб підтримувати зв'язок зі складовими організаціями та їх членством, а також інформувати загальне членство про дії і проблеми Федерації. У жовтні ц. р. відбувся 7-ий Конгрес СФУЖО, і до цього Конгресу з'явилося 138 число кварталника "Українка в світі". Тим сповнилося 35 років від появи журналу. Довголітньою редакторкою журналу є Ярослава Зорич у співпраці з Редакційною Колегеєю.

Раз на рік виходить англomовне число журналу, головне для пропаганди праці СФУЖО серед англomовного суспільства: для ООН, ЮНІСЕФ, міжнародних конференцій. Готують "Ukrainian Woman in the World" редакторка Ганна Мазуренко і редакційна колегея. Цьогорічне число журналу є 24-те.

У журналі можна довідатися про діяльність складових організацій СФУЖО, про їхні успіхи, проекти, плани на майбутнє. Тут голова звітує про свої зустрічі з українськими жінками по цілому світі. Невід'ємна частина журналу — це звітування Дори Рак про найновіші події в комісіях ООН і нав'язання їх до українського жіночого руху. Тут можна довідатися про розвиток українських жіночих організацій в Україні.

"Українка в світі" інформує про нові видання СФУЖО й оголошує літературні конкурси, які відбуваються щороку, щоб заохочувати жінок і молодь до письменницької творчості. Фундаторкою літературних конкурсів є д-р Маруся Бек, колишня посадник міста Детройт, членка СУА і почесна членка СФУЖО. У журналі оголошуються: тема конкурсу,

вікові групи, для яких його призначено, реченць і імена членів журі. Деякі нагороджені твори пізніше з'являються в журналі.

У 1993 р. було проголошено 24-ий Літературний конкурс ім. М. Бек на тему: "Голод в Україні 1932-33 моїми очима". У конкурсі взяло участь 93 молодих людей з Канади, Америки, Польщі і перший раз — з України. Нагороджені твори були такі добрі, що, за рекомендацією журі, їх було видано книжкою "Говорить четверте покоління".

На початку 1996 р., в десяти роковини Чорнобильської трагедії, СФУЖО проголосило 25-ий Літературний конкурс ім. М. Бек для дітей і молоді на тему "Що я знаю про Чорнобиль". На цей конкурс було надіслано 241 працю з діаспори і з України. Члени журі були глибоко вражені переживанням дітей і, за їх рекомендацією, також видається книжечка найкращих творів.

"Українка в світі" виходить тиражем 1000 примірників. Велике число з них СФУЖО висилає в Україну, дипломатам та до країн, де немає фінансової можливості передплачувати журнал. Квартальник також дістають ті посли України, яких мали змогу відвідати члени Екзекутиви СФУЖО, зокрема у Китаї, Польщі, Аргентині, Бразилії, Швейцарії та інших.

Отже, 7-ий Конгрес СФУЖО — це подвійний ювілей-святкування 50-ліття федерації і 35-ліття її кварталника "Українка в світі".

Віра Маланчій,
пресова референтка
7-го Конгресу СФУЖО.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

З НАГОДИ ДНЯ ПОДЯКИ БАЖАЄМО ЩАСЛИВОГО СВЯТА!

ВІТАЄМО ВІДДІЛИ З НАГОДИ РІЧНИЦЬ

Із 70-літтям — 2-ий Відділ — Честер, Па.
Із 65-літтям — 36-ий Відділ — Чікаго, Іл.
Із 50-літтям — 58-ий Відділ — Детройт, Мі.

CONGRATULATIONS AND HAPPY ANNIVERSARY TO:

UNWLA Branch 2, Chester, Pa — 70th Anniversary!
UNWLA Branch 36, Chicago, Il — 65th Anniversary!
UNWLA Branch 58, Detroit, Mi — 50th Anniversary!

22 серпня 1997 р., Україна, Київ. Всесвітній форум українців. Нашими делегатами були заступниця голови Союзу Українок Америки Марта Богачевська-Хомяк і Марта Пеленська.

11-12 серпня 1997 р., Україна, Трускавець. Ярослава Рубель, член Екзекутиви СУА для справ преси, під час свого перебування в Україні відвідала дитячий літній табір "Зорепад" та санаторій "Джерело", де, завдяки турботам Союзу Українок України, перебували українські діти за рахунок коштів Суспільної Опіки СУА.

14 вересня 1997 р., Український Музей у Нью-Йорку. Відбулося відкриття виставки народного мистецтва Сокальщини за участю Почесної членки СУА Ірини Кашубинської з Огайо. Більшість виставлених експонатів є з її колекції. З цієї нагоди УМ видав каталог під назвою "Збереження спадщини — село Угринів на Сокальщині".

22 вересня 1997 р., Нью-Йорк. Під головуванням міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка відбулося відкриття 52-ої сесії Організації Об'єднаних Націй, на якій виступили Президент США Білл Клінтон і Президент України Леонід Кучма. Членки СУА, в тому числі заступниця голови СУА Ірина Куровицька, пресова референтка Головної Управи Ярослава Рубель і головний редактор "Нашого Життя" Ірена Чабан, мали можливість бути присутніми на цій сесії і заслухати виступ Президента України.

28 вересня 1997 р., Україна, Львів. Перепоховання праху Мілени Рудницької. Союз Українок Америки представляла заступниця голови Марта Богачевська-Хомяк, яка виголосила промову.

28 вересня 1997 р., Менвіл, Н.Дж. 92-ий Відділ відзначив своє 30-ліття. Екзекутиву представляла заступниця голови Ольга Третьяк.

29 вересня 1997 р., Нью-Йорк. Відбулася зустріч із головою СФУЖО Оксаною Соколик, на яку було запрошено представниць СФУЖО в ООН, членок Екзекутиви та делегаток СУА на 7-ий Конгрес СФУЖО.

4-5 жовтня 1997 р., Бріджвотер, Н.Дж. Відбулися річні наради Головної Управи Союзу Українок Америки.

Учасниці відкриття (зліва): Стефанія Цегельська, Анна Кравчук, Ірина Кашубинська, Ольга Третьяк, Варка Бачинська.
Stephania Cehelska, Anna Krawczuk, Iryna Kashubynska, Olga Trytyak and Barbara Bachynsky.

Перший ряд (зліва): Ольга Третьяк, Анна Кравчук, Оксана Соколик, Олена Процюк. Другий ряд (зліва): Надя Цвях, Оксана Фаріон, Софія Геврик, Ірина Куровицька, Христія Навроцька, Марта Богачевська-Хомяк, Ольга Ставнича, Наталія Даниленко, Варка Бачинська.
First row (from left): Olga Trytyak, Anna Krawczuk, Oksana Sokolyk, Olena Prociuk. Second row (from left): Nadia Cwiach, Oksana Farion, Sophia Hewryk, Iryna Kurowyckyj, Chrystina Navrocka, Marta Bohachevsky Chomiak, Olha Stawnycha, Natalia Danylenko and Barbara Bachynsky.

СФУЖО ДІСТАЛО КОНСУЛЬТАТИВНИЙ СТАТУС

В ЮНІСЕФ

Канцелярія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій дістала повідомлення від ЮНІСЕФ (NGO Section, UNICEF, UN, New York), що СФУЖО прийняли в члени цієї престижної організації, тобто їй надано консультативний статус з ЮНІСЕФ. Привілей цей можна дістати тільки тоді, коли дана НДЖО організація чи установа має консультативний статус в Економічній Соціяльній Раді Організації Об'єднаних Націй.

Головна квартира ЮНІСЕФ буде передавати до СФУЖО всю поточну інформацію, зарядження та

рішення, крім того представниці СФУЖО зможуть брати участь у засіданнях Екзекутиви.

Представниці СФУЖО братимуть участь у праці ЮНІСЕФ у Нью-Йорку та Женеві.

У річних нарадах Екзекутиви ЮНІСЕФ (Annual Executive Board Session) від 2 до 6 червня в Нью-Йорку вже взяли участь представниці СФУЖО: Оля Ставнича, Олена Процюк та Ірина Куровицька. Головною темою нарад була перевірка того що зроблено і як відбувається праця після Світових Вершинних Нарад у справі дітей.

У дні роботи сесії Оля Ставнича мала ділову зустріч з міністром сім'ї і молоді України Сюзанною Станік.

ІННА ХРИСТЕНКО

ПОЛЬОВІ КВІТИ

Це були прості степові рослини: деревій, сокирки та кілька волошок. Вони сумовито опустили свої віночки, і лиш самітня будякова голівка гордо червоніла посередині.

Марія Петрівна нерішуче постояла біля чоловіка, що сидів зі своїм стареньким портфелем та квітами в руці, втупивши очі в підлогу. Так і не спитавши нічого, принесла баньочку з водою, всунула туди зів'ялий букетик і поставила на вікні.

— Марусю, ти пам'ятаєш Ковальчука? — зненацька підвів голову Степан Васильович.

— Того, що співи викладав? Аякже! — Слава Богу, чоловік нарешті заговорив. — Тоді, в тридцять сьомому, я з його дочкою ночувала під тюрмою...

— З дочкою?

— Атож. Я стояла на "передачу", а вона "на справку". Їй ще відповіли, що "нет такого"...

— А ти знаєш, Марусю... Ми з ним сиділи в одній камері. Поруч спали, на нарах. Володимир Іванович усе, бувало, співав:

Та забіліли сніги, забіліли білі,
Ще й дібровонька.
Та заболіло тіло, козацьке біле,
Ще й головонька...

Співав і плавав, і знову співав... А ночами розповідав про дочку. Тяжко журився, що лишив Олесю напризволяще. Потім його викликали "с речами". Назад він не повернувся...

Степан Васильович підвівся і, відклавши портфель, заходив сюди й туди по кімнаті. Занепокоєне обличчя дружини, мов соняшник за сонцем, поверталося за ним.

І от сьогодні, в трамваї... Розумієш, Марусю, — Степан Васильович зупинився. — Дивлюсь, сидить проти мене дівчина. Видно, з городу — в старій одежині, з сапачкою і пучком польових квітів. Худеньке таке, тоненьке, мов пруттик. І щось знайоме-знайоме в лиці. Оті випнуті вилиці. Де я їх бачив?

Тут саме трамвай загальмував. Дзенькнула сапачка. Дівчина підвелась, і погляди наші зустрілися. І тоді я згадав. На якусь хвилю і дівчина змінилася в лиці. Негусті, вилянілі від сонця брови її зсунулися до купи.

— Пробачте, Ви... Олеся? — здобувся я врешті на слово.

— Так, а Ви...

— Скажіть, Володимир Іванович живий?

Вона закусилла губу й мовчки похитала головою.

Я не питав більше. Я відчув себе раптом винним, безмежно винним перед цією дівчиною в тому, що стою отут, живий, проти неї.

Трамвай рушив. Олеся на ходу вистрибнула з вагона. А на підлозі, коло моїх ніг, лишився оцей пучечок квітів.

Степан Васильович замовк. Марія Петрівна глянула на вікно. Невибagliві польові рослини вже оживали в воді і піднімали до світла свої голівки.

1947 р. Харків.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

---

NOVEMBER 1997

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

IN MEMORIAM

In September, 1997, we heard the tragic news of the death of Mother Teresa, the saintly woman who had devoted her life to serving God by serving the poorest of the poor. In the squalor of the slums of Calcuta, Mother Teresa ministered to those most in need of assistance — the sick, the hopeless, the maimed, the orphaned, the abandoned and the dying. She did not do her good works in silence, believing always that the cause she had espoused must be a public cause. Hers was a sometimes loud and strident voice that appealed to the mighty, the powerful and the more fortunate of the world; she was the conscience of Popes, Presidents, Kings, and commoners, reminding all of us that all life is sacred. Since this remarkable woman's death, there have been many who have clamored for her canonization. Whether this comes to pass or not is moot. What truly matters, is that the world was privileged to see a truly holy and truly devoted woman who made a choice in her own life that made a difference in the quality of life for so many others.

With the rest of the world, we mourn the passing of Princess Diana. Like millions of others, we remember the shy bride of nineteen, beautiful and hopeful and romantic. We also remember the fun-loving and irrepressible young wife who played and danced and represented her country at formal functions in distant lands, charming millions with her smile and her warmth and her grace. We remember the loving and caring young mother, sometimes ferociously protective of her two young sons. We remember the devoted daughter, mourning the loss of a beloved father. We remember, with sympathy, a young woman struggling with insecurity and with personal disappointments and with bulimia. But we will best remember the triumph of an extraordinarily strong and resilient woman who rose above her personal sorrows and fears to become an energetic champion of peace and a compassionate human being who worked to ease the distress and pain of others. In this, she leaves her greatest legacy, one that is an inspiration to every woman who must face the problems and confusion of contemporary life.

UNWLA PARTICIPATES IN “VITAL VOICES, WOMEN IN DEMOCRACY” CONFERENCE IN VIENNA, AUSTRIA

by IRYNA KUROWYCKYJ

In a receiving line at the Reception hosted by the Austrian Government at the Federal Chancellory Representation Hall. From left: Iryna Kurowyckyj — Vice President of UNWLA, U.S. First Lady Hillary Rodham Clinton, U.S. Ambassador to Austria Swanee Hunt.

“There is no occupation concerned with the management of social affairs which belongs either to women or men as such... and every occupation is open to both.” — Plato, Republic, c. 390 B.C.

The "Vital Voices, Women in Democracy" Conference was held in Vienna, Austria from July 9 to July 11, 1997, bringing together three hundred women leaders from government and private sector of central and eastern Europe, the United States and the European Union to explore ways to strengthen the role of women in developing open, democratic societies.

The objectives of the conference were manifold: to define the common challenges faced by women in the emerging democracies and explore concrete policy initiatives to meet those challenges, to energize and equip women leaders to assert their influence in their home countries, to establish a wider east-west network of women leaders in support of democracy-building efforts in central and eastern Europe, and to increase public understanding about the economic, political and

social contributions women make in a democratic society. The conference put into action many of the ideas that had first been discussed at the United Nations Fourth World Conference on Women in Beijing.

Maria Rauck-Kaliat, the General Secretary to the Austrian People's Party, welcomed conference participants to Vienna and expressed her belief that those attending would have a productive and enriching experience. U.S. Ambassador to Austria, Swanee Hunt, was chair of the Vital Voices Steering Committee. In her opening remarks, Ambassador Hunt underlined the unique opportunity that the participants would have in building networks and exploring new ways to strengthen democratic societies. She then introduced Melanne Starinshak Verveer, Assistant to the U.S. President and Chief of Staff to First Lady Hillary Rodham Clinton, who spoke about the important issues that would be raised and discussed at the conference. A third generation American Ukrainian, Melanne Verveer is a member at large of the Ukrainian National Women's League of America

and was instrumental in having UNWLA members invited to the conference by adding the UNWLA to the Department of State's list of invitees.

Other speakers included Jaroslava Moserova, the Vice President of the Czech Senate; former Italian Foreign Minister Susanna Agnall; Hanna Gronkiewicz-Walts, President of the National Bank of Poland and Therese Loar, Senior Coordinator for international Women's Issues at the U.S. Department of State. The Plenary session continued on the following day with other distinguished speakers who shared their knowledge and experiences in policy making positions.

Following the Plenary session, participants formed three groups of action oriented workshops: "Law and Leadership", "Politics and Persuasion" and "Business and Beyond". In the workshops, participants were able to explore specific issues and strategies to build connections across geographical and geo-political lines by sharing interests and expertise.

Ten women from Ukraine participated in the conference, several of them taking an active part in the workshops. Ms. Oksana Kuts, President of the Association for Women in Media in Ukraine, was one of the speakers at the "Politics and Persuasion" workshop. Her topic was "Unheard Voices in Media". In her presentation, she stressed that one cannot have a true democracy without a free democratic media and that one cannot call a media democratic if women's voices are not heard. Oksana Horbunova, Chief Consultant of the Department of Foreign Databases in Ukraine spoke at the "Law and Leadership" workshop.

As a US UNWLA delegate, this writer participated in the "Law and Leadership" workshop, presenting on two topics: "NGO's as a Force for Change" and "Parliamentary Power". Other members of the "Law and Leadership" workshop included Lilly Boukens from Belgium, former President of the International Council of Women (ICW), and current ICW Vice President, Eleanor Hauer-Rona.

At the last Plenary session, the keynote address was delivered by First Lady Hillary Rodham Clinton. She directed her comments specifically to

Eastern Europe's efforts to preserve a fragile and hard won democracy, stressing that the work of building democracy is never finished and that in this building, one must give voice to the voiceless. "We ignore the needs of all our people at our own peril. When we do not respect the dignity of others, we do not make the dignity of any of us safe from attack." The First Lady also announced that an extra three million dollars of U.S. foreign aid had been earmarked for programs to promote women in business, politics and law in regions of the world where societies are undergoing often brutal transformations.

The final speaker at the closing Plenary session was U.S. Supreme Court Justice Sandra Day O'Connor who spoke of the opportunities available to women seeking non-traditional professions. Citing examples from her own distinguished career, Justice O'Connor encouraged women to accept professional challenges and emphasized that perseverance and determination could overcome stereotype and opposition.

Conference participants attended social functions hosted by Ambassador Hunt and by the Mayor of Vienna. The closing reception of the conference was hosted by the Austrian government.

A farewell reception for American delegates to the conference, including First Lady Hillary Rodham Clinton and Melanne Verveer, was held at the residence of Ambassador Hunt.

Just before leaving Vienna, this writer had the opportunity to meet with the Ukrainian Ambassador to Austria, Mykola P. Makarewych. Ambassador Makarewych was kind enough to describe some of the work that the Embassy and Consulate are performing in Vienna. He stressed the close relationship that the Embassy has with U.S. Ambassador Hunt, the Austrian government, and the private sector regarding cultural exchange, economic, social and political activities. It was interesting to note that with the amount of work that the Embassy staff is doing in these areas, they still find time to hold Ukrainian language classes for Ukrainian children residing in Vienna.

THE MANY FORMS OF DEPRESSION

BY IHOR MAGUN, M.D., F.A.C.P.

Depression, a mood disorder, is a common fact of life. All of us occasionally feel "blue" and this is a normal occurrence. The problem becomes more of an issue when the frequency of these "blue" moods increases and they become extreme, causing changes in our thinking, sleeping, appetite, energy level and interpersonal relationships.

Depression in women is twice as common as in men. Depression can occur at any age, but in women, the symptoms generally peak in their mid-forties; in men they peak a decade later. There is no known relationship between depression and occupation, race, education or socio-economic class. Data from human genetics suggest genetic influences, but the mode of transmission has not been established.

A mood disorder can occur when precipitating events, such as family or marital problems, job activities, or divorce, produce psychosocial stress. This is generally transient and usually improves with supportive psychotherapy and, occasionally, medication.

Seasonal affective disorder is a form of depression that is manifested in the cold winter months. Occurring more frequently in women than in men, it is associated with weight gain, hypersomnia and lethargy. Studies have shown that the treatment for this mood disorder is phototherapy -- using specific light sources for several hours a day.

A relatively mild, but chronic form of depression that has a duration of at least two years is Dysthymia.

A classification developed and approved by the American Psychiatric Association and accepted as the official standard in the United States (from the Diagnostic and Statistical Manual DSM-III-R) defines major depression as a condition that can be diagnosed when at least five of the following symptoms are present during a two week period if these symptoms do not represent normal functioning:

1. Depressed mood
2. Decreased interest in pleasure in all, or almost all, activities for most of the day.

3. Weight gain or weight loss when not dieting.
4. Daily insomnia or hypersomnia.
5. Agitation or lethargy nearly every day.
6. Fatigue or loss of energy nearly every day.
7. Feelings of worthlessness or guilt.
8. Decreased ability to think or concentrate. Indecisiveness.
9. Recurrent thoughts of suicide.

Many individuals suffering from depression present their physicians with physical complaints, and for this reason, depression is frequently misdiagnosed. The diagnosis may be even more complicated because of overlapping medical problems and problems relating to aging and neurological changes. Frequently, patients appear superficially happy and deny any feelings of depression.

Once depression has been diagnosed, however, there are basically four treatments that physicians employ (individually or in combination): psychotherapy, medical therapy, electroconvulsive treatment, phototherapy. The duration of treatment varies, but treatment for major depression usually lasts a minimum of six months.

It is important to realize that depression is a psycho-biological disorder that can easily be triggered by stress and can sometimes be spontaneously resolved when the source of stress is eliminated. Each individual should heed the early signs and symptoms that may bring on a depressive episode. Our thoughts have a significant impact on our emotions which in turn have an impact on our behavior. We are all affected by many negative and positive factors in our lives and we should pay close attention to those aspects of our lives that affect our moods. Talking to others and getting emotional support is helpful; it is equally important to talk to a professional when we recognize that things have become more overwhelming than we can manage.

Editor's note: In his next article, Dr. Magun will focus on the new medications available to combat depression -- the so-called "happy pills".

Book Review

Marta Bohachevska. *Duma Ukrainy -- zhinochoho rodu.*
Kyiv: Vydavnytstvo "Voskresinnia," 1993. 110 pp.

Marta Bohachevska (Bohachevsky-Chomiak) is a true pioneer in Ukrainian women's history. Her *Feminists despite Themselves: Women in Ukrainian Community Life, 1884-1939* (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 1988), upon which this shorter book is based, alerted Western historians of Eastern Europe, Ukraine, and Russia/the Soviet Union and feminist scholars to the importance of the relationship between nationalism and feminism. In particular, she challenged scholars of Ukraine to abandon the negative preoccupation with Ukraine's statelessness for much of its history in favour of the positive ways in which nationalism empowered women, providing them with the opportunities to organize themselves and fight for basic human rights for both men and women. Writing much-needed compensatory history, Bohachevska has unearthed Ukrainian women activists who in the late nineteenth century and before World War II organized women for the promotion of Ukrainian culture, language, literacy, economic betterment, and civil and legal rights for all Ukrainian women and men. It is her characterization of such activities as examples of pragmatic feminism that is troubling to feminist scholars who are much more comfortable viewing these actions as reflective of pre-feminist political engagement.

The beautifully written, slimmer Ukrainian volume under review has a variety of purposes, all of which are intended to raise the historical consciousness of Ukrainians in contemporary independent Ukraine. Bohachevska wishes not only to educate Ukrainians about the important role that women have played along the tortuous path to nation-building, but also to impress upon them that the history of Ukraine cannot be artificially separated from the experiences of half of the population. While invisible from official documents, activist women participated in all the political, economic and social changes of their nation, divided as it was among various powers. Cognizant of the detrimental effect of Marxism-Leninism on the historical discipline in Soviet Ukraine, Bohachevska continually reminds her readers of the distortions that ideology can create. More importantly, she uses the initial pages of this volume to present an accessible historiographical discussion of the value of social history in uncovering the layers of society that existed below the political and social elites.

Since, according to Bohachevska, Ukraine owes its origins to its own communities and community organizations rather than to a government or bureaucracy, those entities merit study. The history of women's organizations, she convincingly argues, is an integral part of this history. At the same time, Bohachevska implicitly seeks to debunk the stigma that feminism has acquired in contemporary Ukraine because of its association with communism and the belief that feminist goals have been achieved through the double burden. In order to convince her suspicious readers of feminism's value, she plays down Western feminism's demands for women's equality in all areas of life by arguing that feminism seeks to improve life for both men and women. Finally, in the conclusion, Bohachevska sets an agenda for historians to look at other women in Ukraine's history, including the princesses of ancient Rus' and prominent aristocratic women, and at such issues as women's historical and legal and marital rights and women's roles in religious philanthropy and education in the Cossack period.

Using Ukrainian cutwork embroidery of white threads upon white cloth as a metaphor for the history of Ukrainian society, Bohachevska effectively illuminates the creative role that women played in the creation of community and ultimately a free nation state. While largely invisible in the historical record, their story can nevertheless be reconstructed from a patient digging through a variety of sources in the archives and published record. Thus Ukrainians will learn about the activities of the nationalist Olena Pchilka, the socialist feminist Nataliia Ozarkevych Kobrynska, and Milena Rudnytska, the founder of the Western Ukrainian Union of Women, among others. And they will be reminded that the nationalism of Ukrainian women's organizations between 1884 and 1939 was founded on democratic and tolerant principles.

Reprinted from the Journal of Ukrainian Studies
(Summer-Winter 1996, 256-257)

MEN AT WORK

by DMZ

In the fifties, when I was about eleven or twelve, my family moved from Baltimore to Jersey City. We were new immigrants, looking for a permanent place to settle. We had some connections in Jersey City and that was a deciding factor. One needed to be with one's own people; it made the adjustment in the new world easier. My father was not yet permanently employed and in order to survive, any work was welcome. Fortunately, many of the older immigrants in the community helped newcomers by finding them jobs or just by hiring them to do odd chores about the house.

In our case, it was Mrs. Bilobram from across the street. She was an elderly widow who owned a dry goods store. Her first husband was a distant cousin of my uncle, the husband of my mother's sister. This was stretching the extended family a bit far, but in those days we appreciated even such remote connections. That spring she hired my uncle and my father to paint the iron fire escapes on her house. Both men were highly cultured with a classical education and were attorneys by profession. Neither had ever held a paint brush in his hand and neither had ever seen a fire escape before coming to America. But they were full of enthusiasm, like two young boys setting out for a new adventure.

I accompanied my father and uncle and Mrs. Bilobram to the hardware store where she bought brushes, green paint and turpentine for clean up. She instructed them to wear old clothing, which turned out to be old mismatched suits of prewar vintage. The job began the following morning. She took them up to the top floor of her small apartment building, brushes and paint can in hand. Out the window on to the fire escape in the front went my father and on to the fire escape in the back went my uncle. Seeing them both set up three stories above the side walk, I went to school, expecting to see Mrs. Bilobram's building wonderfully transformed by the time I returned home for lunch.

And so the world began to turn green that Spring. As I approached Mrs. Bilobram's house at lunchtime, I saw that not only were the iron cages of the fire escapes a new bright green, there were

touches of fresh green on the walls of the building and the sidewalk below. It was difficult for me to determine which was the more startling sight -- that of two men, splattered with green paint from head to toe, or my grandmother's face as "the old dama" looked at her two sons-in-law. Grandmother made reference to a Polish anecdote -- something about a herring being painted green and hung on a tree, to which my father replied with a quote in Latin and my uncle concurred with a wide grin.

My mother and aunt lamented the total destruction of the old mismatched suits, which while quite worn, according to my mother, still had some life in them. The most interesting reaction was that of Mrs. Bilobram, who did not choose any fancy words in expressing her chagrin about the green patches on the walls and sidewalk of her building. Neither man, however, has ever admitted that he was a sloppy painter; on the contrary, my father painted a lot after this and considered himself an experienced painter. He often referred to my house as an example of his expertise as he had helped paint it shortly after my husband and I were married. The dear man never knew that my husband repainted everything he painted.

Forty years later, living in the sprawling suburbs of Philadelphia, I found myself in Mrs. Bilobram's shoes. A new wave of immigrants from Ukraine had come to America and just as in my father's time, they were looking for work. And so I hired Ivan from Ternopil to do some yard work. Ivan was a tall husky man with a low voice. He moved phlegmatically, but exhibited great strength and diligence in the cutting of tree limbs and splitting logs for our fireplace. My husband and I left him to his labors, asking only that he made sure at the end of the day to gather and put away all the tools.

Before driving Ivan back to the city, I invited him into the house to have some borshch. He had done a lot of hard work that day and I was pleased. I placed a large bowl of borshch in front of with a side order of bread and asked if he had put away the tools.

"Yes, yes," Ivan said slowly as I was getting him a second helping of the borshch. "You have to tell your husband," he said, "that the garage door

needs oiling." My hand, holding a ladle full of borshch, froze in mid air. My brain went on "alert".

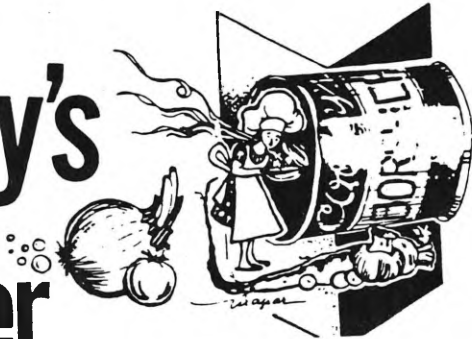
"I closed the garage door," Ivan continued, but it did not go very smoothly, so tell your husband it needs oiling." Now the alarm went off in my head and I turned from him for a second and tried to picture him closing the garage door -- the gentle giant raising his big calloused hands to pull down the large heavy door of our two car garage, very much unaware of the hidden challenge presented to him by an electronic gadget called a garage door opener.

The plastic gears of our Sears model were no match for Ivan's strength. They stripped smoothly.

Driving Ivan home, I thought of Mrs. Bilobram and how my wonderful father had painted her walls and sidewalk in addition to the fire escape.

I could not be angry with Ivan, so I never told him about the electronic garage door opener, nor did I pass on to my husband Ivan's message to oil the garage door. Sometimes things just happen. That's what the new world is about -- second chances.

cooky's corner

LOWFAT CRANBERRY CAKE (40 calories per serving)

SWEET POTATO SUPREME

2 cups cooked, mashed sweet potatoes
1/4 tsp. paprika
2 tbsps. cream or milk
1/2 cup brown sugar, packed
2 tbsps. melted butter
1/2 cup butter
1 tsp. salt
1 cup pecan halves

Thoroughly mix sweet potatoes and cream in melted butter, salt and paprika.

Spread in greased casserole.

Making topping by heating brown sugar and butter over low heat, stirring constantly until butter is barely melted. (It is important not to cook after butter is melted, or topping will harden when casserole is heated).

Spread topping over sweet potatoes and cover with pecan halves.

Refrigerate until ready to heat. The casserole may be warmed in an oven at any temperature or microwaved, but should be bubbling hot before serving.

2-1/2 cups all purpose flour
2 egg whites
2 tps. baking powder
1/2 cup white sugar
1 tsp. cinnamon
1/3 cup corn syrup
1 tsp. baking soda
1 can unsweetened apple sauce
1/2 tsp. salt
1 can whole cranberry sauce
1/4 tsp. ground nutmeg
1 cup raisins
grated rind and juice of 1 orange
icing sugar

In bowl, mix flour, baking powder, baking soda, cinnamon, salt and nutmeg.

Beat egg whites, add sugar, corn syrup, apple sauce, orange rind and juice.

Stir in cranberry sauce.

Fold in flour and raisins till moist.

DO NOT OVERMIX.

Spoon into 9 X 3 greased pan.

Bake at 350 degrees for 40-45 minutes.

Cool and dust with icing sugar.

- Contributed by Tania Blanco

A BRIEF HISTORY OF UNWLA BRANCH 122 OF TUCSON, ARIZONA

In the October issue of *Our Life*, we welcomed Branch 122 of Tucson, Arizona into the ranks of the UNWLA. In this issue, we decided to let our readers learn a little about how the branch was formed and about its recent activities.

At an introductory meeting which took place in March 1997 at the home of Irene Drownicky, guest speakers Maria Odezynsky (Liason for UNWLA Branches at Large from Colorado Springs) and Olha Slywka (of Branch 3 from Phoenix, Arizona) provided information about the UNWLA, its programs and activities. Of the fifteen ladies who attended this first meeting, several decided to form their own UNWLA branch and began holding meetings and hosting events to raise some working capital and create publicity. Among the events held during the spring and summer months were a traditional Ukrainian dinner and a barbecue. The ladies also elected officers: Irene Drownicky, President; Pauline Farrell, Secretary; and Mary Blidy, Treasurer. In August 1997, Branch 122 was officially recognized as a member branch of the UNWLA, Inc.

In September, Branch 122 hosted another Ukrainian dinner and old fashioned sing-along which was attended by approximately 50 people. The event was sponsored for the purpose of raising funds for the UNWLA Scholarship Program. Local supporters of the event included the Ukrainian American Society of Tucson and radio station KZAZ-AM.

LETTERS TO THE EDITOR

Dear Editor:

Your March 1997 issue included an interesting opinion piece entitled "What Are Christmas Eggs Worth?" by Ms. Martha Bohachevsky Chomiak, referring to the December 1996 "ER" episode in which pysanky were referred to as "Christmas Eggs".

In this piece, Ms. Bohachevsky Chomiak illustrates perfectly why Ukrainians are where there are -- a nation of 50 plus million whose identity is often confused with Russians. We are so anxious to be recognized, that truth or fiction become irrelevant. This is "serf" mentality, not worthy of an ancient people. Because we are loath to attack such "minor" issues, it becomes quite easy to overlook larger issues such as "Kievan Russia", "Millennium of Russian Christianity", and Ukrainian anti-Semitism. These issues are all very much alive and continue to be taught in American schools.

The "lobby" is all of us who have become apathetic to Ukrainian related issues until they impact us or our families, directly and negatively. This type of thing will continue as long as we continue to accept crumbs from the public relations table. The answer is for each of us to correct every incorrect piece of information and soon we will see the Ukrainian misinformation landscape change -- it is up to us.

Sincerely,
Linda Steyden
Bethesda, Maryland

HAPPY THANKSGIVING

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

Традиційно перед Днем Подяки подаємо приписи як пекти індика, що до нього подавати, а також цього разу трохи солодкого.

ЖЕЛЕ З ЖУРАВЛИНИ ІЗ ПОМАРАНЧЕЮ (CRANBERRY)

- 1 1/2 горнятка свіжих журавлин, змелених
- 1/2 горнятка цукру
- 2 пачечки (3 унц.) або одна (6 унц.) помаранчевого желе (orange jelo)
- 2 горнятка окропу
- 1 1/2 горнятка зимної води
- 1 ложка цитринового соку
- 1/4 ложечки цинамону (не обов'язково)
- 1 помаранча розділена на частинки і нарізана кубиками
- 1/2 горнятка нарізаних волоських горіхів

Змішати журавлину з цукром. Желе залити окропом. Мішати, щоб розпустилося. Додати зимної води і цитринового соку, цинамон на свій смак, замішати і вкласти до холодильника, щоб загусло. Тоді додати журавлину, кубики помаранчів і горіхи. Влити до форми, найкраще з діркою посередині, і охолоджувати в холодильнику щонайменше 6 годин.

КОРЖ ІЗ ЖУРАВЛИНИ З РОДЗИНКАМИ

- Тісто: 1 1/2 горнятка борошна (муки)
- 1/4 горнятка брунатного цукру
- 1/2 горнятка (1 кістка) масла, поділеного на куски
- 1 велике яйце
- Начинка: 1 горнятко білих родзинок
- 1/2 горнятка помаранчевого лікеру
- 1 мішок (12 унц.) свіжої журавлини
- 1 горнятко цукру
- Оздоблення: 1 горнятко вершків (heavy cream)
- 2 ложки цукрової пудри
- 1 ложечка помаранчевого лікеру

Начинку приготувати один день наперед: у ринці нагріти родзинки з лікером, щоб було гаряче. Зняти з вогню й накрити. Залишити на ніч. Другого дня додати журавлини й цукру до родзинок і варити, щоб цукор розтопився і журавлина потріскалася — 5 хвилин. Перелити до іншого посуду й охолодити.

Тісто найкраще робити в машині F.P., до якої всипати борошно, брунатний цукор. Коли мотор в руху, вживаючи металевий ніж, додавати шматки масла і молоти, щоби тісто почало гуснути. Перенести тісто до миски, місити плескати колом і вкласти на дно 9-інч тортівниці, легко змащеної. Боки загорнути на 1 1/2 інч вгору. Вкласти тортівницю до холодильника доки все буде готове до печення.

Нагріти піч до 400°. Накласти начинку і пекти 10 хвилин. Знизити температуру до 350° і пекти 30 хвилин, щоб начинка булькотіла, а тісто зрум'янілося. Залишити на дротяній підставці, щоб зовсім простигло.

До прибрання вбити вершки з цукром і лікером до тугости. Покрити цілий корж або тільки берегами.

ОКСАМИТНИЙ КОРЖ ІЗ ЖУРАВЛИНИ З ВЕРШКОВИМ СИРОМ

Тісто на спід, як у попередньому приписі
8 унц. вершкового сиру (cream cheese) кімнатної температури

- 1 горнятко вершків (heavy cream)
- 1/4 горнятка цукру
- 1/2 ложечки ванільового екстракту
- 1 16-унц. банька цілих журавлин зі соусом

У великій мисці збити вершковий сыр, щоб був пухкий. У малій мисці збити вершки з цукром до тугости. Поступово додавати до сиру, збиваючи до густоти крему.

Вибрати кілька цілих журавлин на прикрасу, решту влити до збитого крему. Накласти ложкою на спечений корж. Вкласти до морозильника на 4 години. Прикрасити журавлинами, що залишилися.

15 хвилин перед поданням виняти з морозильника.

СВЯТКОВИЙ КОРЖ "ДОГОРИ НОГАМИ"

- 6 ложок масла
- 1/2 горнятка брунатного цукру
- 1-16 унц. банька половинок грушок у сиропі, відціджених і перерізаних наполовину
- 1 горнятко свіжих журавлин
- Тісто: 1 1/2 горнятка борошна
- 3/4 горнятка цукру
- 2 ложечки порошку до печення
- 2/3 горнятка молока
- 1/3 горнятка масла (2 1/2 ложки)
- 1 велике яйце
- 2 ложки тертої цитринової шкурки
- 1 ложечка ванільового екстракту

Нагріти піч до 350°. Приготувати першу частину: до форми 9x9x2 вкласти масло. Форму вкласти до печі, щоб стопилося. Вийняти форму з печі і додати брунатний цукор. Змішати, щоб дно було покрито. Покласти грушки, круглою частиною донизу, в декоративному порядку. Покласти журавлину між грушками.

Тісто: у великій мисці змішати борошно і масло з цукром і порошком до печення. Влити туди молоко і збивати, щоб була однорідна маса. Додати яйце, цитринову шкурку і ванілію, далі збивати. Налити тісто на грушки. Пекти 35 хвилин. Пробувати шпичкою чи готове.

Студити, не виймаючи з форми, 10 хвилин. Гострим ножем обрізати довкруги й перекинути на відповідну тарілку.

Можна пекти в тортівниці (9-інч в промірі). Подавати теплий або кімнатної температури.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НЬЮ-ЙОРК

ХРОНІКА ЗА 1996 РІК

Відділ	Місцевість	Голова
1-ий	Нью-Йорк	Лідія Магун
21-ий	Бруклін	Емілія Борковська
30-ий	Йонкерс	Надія Літепло
35-ий	Озон Парк	Люба Павлик
62-ий	Глен Спей	Наталія Мельник
64-ий	Нью-Йорк	Христина Навроцька
71-ий	Джерзі Сіті	Анастасія Сибі
82-ий	Нью-Йорк	Ольга Гірна
83-ий	Нью-Йорк	Ірена Чабан
89-ий	Кергонксон	Анна Слободян
95-ий	Поукіпсі	Маріанна Заяць
103-ий	Гемстед	Іванна Солтис
113-ий	Нью-Йорк	Дарія Мегрле
119-ий	Йонкерс	Ірена Моцюк

Округу, яка налічує 469 членок із 14-ма відділами, очолює Олександра Кіршак. Зв'язок Округної Управи з поодинокими відділами відбувається через місячні сходи, засідання Управи, обіжники, листування й висилки протоколів засідань до неprisутніх голів відділів. У звітному році відбулося 3 наради референток: організаційної, стипендійної та пресової у присутності голови Округи, референток Головної Управи СУА та гостей. Усі три були взірцево підготовлені. Крім того відбулося чотири ширші імпрези, влаштовані спільно з Відділами, зокрема "День Союзянки" на Союзівці, "Засвічення ялинки" в Окрузі, вшанування Українських Героїнь спільно з жіночою організацією ОЖОЧСУ і доповідь доктора Марти Лопатинської "Про нові методи в лікуванні очей". Усі ці імпрези мали великий успіх.

1-ий ВІДДІЛ налічує 73 членки. Приєднано 2 членки. Відбулося три засідання Управи і 9 ширших сходів. Організаційна референтка Д. Чижик працює над залученням нових членок, висилає карточки з різних нагод, а також веде картотеку членства. Скарбничка С. Гуменюк взірцево провадить касу Відділу. Для ширшого громадянства і членок з родинами влаштовано "Проскуру", на якій культосвітня референтка Н. Мітрінга відчитала "Різдво — це свято любови, надії, та радості", І. Мачай на ширших сходинах: "Заворушення в Кінгрі і смерть 500 українських жінок", "Старість чи золотий вік", "Українська княжна Євпраксія — визначний лікар", "Листопад 1917 р.", а в річницю 50-ліття вінчання членки П. і В. Сірко — відповідні до okazji "Гуморески". Для ширшого громадянства відбулося висвітлення прозірок і розповідь про Чорнобиль. референтки Суспільної Опіки з Головної Управи Л. Черник, а також зустріч з колишньою стипендисткою 1-го Відділу М. Лозовою, яка працює тепер в Міністерстві освіти Парани в Бразилії. Вона розказала про шкільництво і життя українців у Бразилії. Завдяки їй зараз вивчають українську мову в школах Парани.

Суспільна Опіка (С. Вацик): вислано 8 посилок в Україну до Житомира, Луганська та Івано-Франківська за оплатою 300.00 дол. Відділ сплачує на опіку для "Бабусі" 110.00 дол. і журнал "Наше Життя". Також покриває оплату за журнал для ще двох бабусь у США і трьох в Україні. Допомогає фінансово СУ в Тернополі, Сестрам-Студиткам у Львові. Пожертвував 300.00 дол. на лікування очей дітей в Україні. Вислано допомогу старечому домові в Бразилії. На закуп комп'ютера в Бразилії передано 100.00 дол. через М. Лозову. На гуманітарну допомогу Україні видано 738.00 дол. Разом на Суспільну Опіку видано 2,786 дол. Господарська референтка (Д. Кріль) відповідає за печиво на ширші сходи, а референтка фестивалю (К. Папуга) з допомогою членок, — за фестиваль, який є головним прибутком Відділу. Відділ спонсорує стипендиста на теології в Римі й одного з-поза Відділу в Україні. З членки мають стипендистів у Бразилії. Разом на стипендійну акцію видано 1,500.00 дол.

Мистецько-музейна референтка (А. Натина) подарувала до крамнички Музею 10 речей, а членка А. Грегус — рушник музейної вартості. Відділ, що є членом і спонсором УМ передав на його будову 2,670.00 дол. Досі членки і не членки зложили через 1-ий Відділ СУА понад 75 тисяч дол. Дописи до "Свободи": "Діяльність 1-го Відділу СУА", "Проскура 1-го Відділу в Нью-Йорку". До журналу "Наше Життя": "1-му Відділові СУА сповнилося 70 років", Загальні збори Відділу, хроніку за 1995 р. і до Конвенційної книжки "Історія Відділу за 70 років". У XXIV Конвенції СУА взяли участь голова і 3 членки. Відділ одержав під час Конвенції одну грамоту як засновник СУА і другу грамоту — з нагоди 70-ліття СУА, за віддану і жертвенну працю для СУА й української громади.

Відділ вив'язується вповні зі своїх зобов'язань до Округи й Централі СУА. До Управи Округи від Відділу входить 7 членок. Голова Відділу репрезентувала Відділ на імпрезах СУА, а також у громаді і на Загальних зборах Відділу одержала "Почесне членство".

21-ИЙ ВІДДІЛ має 21 членку. З огляду на поважне захворювання голови, Відділ не подав повідомлень про свою діяльність.

30-ИЙ ВІДДІЛ має 12 членок. Опікується світличкою, яка налічує 12 дітей. Виховницею є учителька з України.

На дохід складається раз на місяць продаж кави і солодкого в церковній залі св. Михаїла в Йонкерсі. Відділ утримує "Бабусю" і спонсорує двох семінаристів у Римі. Навесні провели курс роблення герданів, а в грудні — показ і продаж праць українських мистців. Сходи відбуваються раз на місяць по домах. На сходинах, крім ділової частини, присвячують також час на ознайомлення з українським назовництвом і зимовими звичаями. Усі членки дружньо працюють.

35-ИЙ ВІДДІЛ має 22 членки. Пересічна кількість членок на сходинах є від 9-12 осіб. На XXIV Конвенції Відділ репрезентували голова і одна членка як делегатка. Відділ займається продажем печива у великодній та різдвяний час. Також раз на рік проводить біля церкви збірку на сироти. Членка Відділу О. Альвіно проводить показ писання писанок перед великодніми святами. Раз

у рік восени в церковній залі Відділ влаштовує "Банко Парті" з доходом на "Фонд Чорнобиля СУА" і висилку пакунків в Україну. Членки Відділу належать до церковного хору. Усі членки передплачують журнал "Наше Життя". Відділ вшановує своїх членок з нагоди річниць їх вінчання чи інших важливих подій у їх житті. Відділ є членом Музею.

62-ИЙ ВІДДІЛ нараховує 30 членок. Незважаючи на поважний вік членок, майже усі членки беруть участь у засіданнях і сумлінно виконують свої обов'язки. Відділ, крім своїх дуже успішних базарів, влаштував для нашого письменника В. Барки спеціальний бенкет і запропонував "надати йому Нобелівську нагороду". Про це багато писала американська преса і, очевидно, українська. Наш Відділ влаштував також спеціальну імпрезу на честь нашої патронки Л. Українки. Відділ є членом Українського Музею. Відділ вив'язується з усіх зобов'язань до Централі СУА і також передплати "Нашого Життя".

64-ИЙ ВІДДІЛ начисляє 64 членки. Прибула 1 і померла 1. Засідання Управи відбуваються раз у місяць. Імпрези для членок з родинами це "Проскура" і "Свячене".

Імпрези для громадянства: 2/25 — Зустріч із Ульяною Любович, влаштована спільно з пластовим сеньйоратом і Об'єднанням письменників "Слово" з нагоди прийняття У. Любович до Спілки письменників України. З цієї нагоди зібрано 1000 дол. на Видавництво "Літературна Україна". 11/17 відбулася зустріч з поетесою і скульпторкою Мірталією Кардиналовською, праці якої в Україні названо "Поезія в бронзі". У грудні відбувся різдвяний базар. У Культурному центрі в Баундбруку відбувся в серпні показ історичної ноші. Голова і членки брали участь: у 20-літті Українського Музею, в бенкеті Фундації Українського Вільного Університету і в 10-літті 113-го Відділу СУА. На Стипендійну Акцію спонсори Відділу склали 11,800.00 дол. На Фонд Чорнобиля СУА — зі збірки і датків членок — 490.00 дол. Сиротам в Україні — 55.00 дол. На Український Музей: Відділ — 1000.00 дол., датки членок — 15,315.00 дол. Пресова референтка написала дописи до "Свободи" про зустріч з У. Любович і М. Кардиналовською. Вона також збрала 1,865.00 дол. на передплату журналу "Наше Життя". Відділ передплачує журнал для СУ в Києві і селі Синьовидньому Львівської області. Відділ є передплатником квартальника СФУЖО "Українка в світі". У XXIV Конвенції СУА брали участь голова Н. Самокиш і делегатки Х. Навроцька і Д. Костів. Х. Навроцька і У. Любович отримали почесне членство СУА.

71-ИЙ ВІДДІЛ налічує 25 членок. Відбув 4 ширші сходи і 2 сходи Управи. Для відзначення 10 річниці Чорнобиля, Відділ відбув 3 сходи з місцевими організаціями. 4/28 відзначено у Відділі 10 річницю "Чорнобиля" з участю референтки Суспільної Опіки Головної Управи Л. Черник. Вона висвітлила прозірки з поїздки в Україну з поясненнями. Членки провели "Мистецьку виставку" в міській бібліотеці. Привітали спортсів, які переходили з "Олімпійським вогнем". Членки брали участь у відзначенні 5 річниці Незалежності України і в американському Дні міста Джерзі-Сіті.

Для придбання фондів уряджено передвеликодній базар і традиційну вже осінню забаву. На День Матері проведено збірку на Суспільну Опіку. Вислано 2 посилки до Бразилії і 6 — в Україну на загальну суму 396.91 дол. Опікуються "Бабусею" з виплатою 110.00 дол. Відділ є меценатом Українського Музею і 100% передплатником журналу "Наше Життя". Голова передала до Централі СУА 2,500.00 дол. для дітей Чорнобиля. Культосвітня референтка приготує програми на сходи, а референтка суспільної опіки відвідує хворих в домах і в лічниці, секретарка висилає членкам поздоровлення на день уродин. Відділ платить точно всі зобов'язання до Головної Управи та Округи.

82-ИЙ ВІДДІЛ начисляє 24 членки. У звітному році Відділ відбув 7 ширших сходів і 4 засідання управи. На ширших сходах були відчитані й обговорені обіжники з Централі й Округної Управи.

У рамках культурно-освітньої референтури на сходах провадилися цікаві доповіді, а саме: 27-го січня — "Різдвяна зустріч" — читання віршів з різдвяною тематикою.

13-го березня — доповідь про Оксану Мешко, для вшанування 5-ої річниці її смерті. 10-го квітня — "Чорнобильська трагедія і її наслідки". 4-го травня — "Про писанку і її символіку". Для ширшого громадянства 6-го жовтня Відділ влаштував зустріч з Ольгою Гаецькою, авторкою книжки для дітей та молоді "Допоможіть Ангеликові".

У рамках суспільної опіки на Україну вислано 2 пакунки і 15 касет "Послухайте діти" на суму 150 дол. До Стипендійного Фонду СУА передано 250 дол. Передплачено в Україну 2 журнали "Наше Життя" і "Українка в світі". У пресу подано 2 статті. Через 82-ий Відділ на Музей здано 3 тисячі дол. Усі фінансові зобов'язання до Централі СУА і Округи виконано. Членки Відділу радо включилися у спільні починання Округної Управи Нью-Йоркської Округи. Голова Відділу або заступниця брали участь у засіданнях Округної Управи, а 2 членки входять до Округної Управи. 82-ий Відділ є членом Українського Музею, а 17 членок є індивідуальними членками Музею. Відділ старастється вести свою діяльність згідно з приписами і вказівками Головної та Округної Управ СУА.

83-ИЙ ВІДДІЛ начисляє 64 членки. Відбув 3 засідання Управи та 8 ширших сходів. 4 членки Відділу входять до Головної Управи СУА, 5 — до Округної Управи Нью-Йорк, а 4 — до Управи Українського Музею. Голова Відділу — головний редактор журналу "Наше Життя". Фінансові зобов'язання до Округної Управи і Централі виконано повністю.

Упродовж згаданого часу відбули такі доповіді-імпрези: "Здорова їжа — здорові серця" — д-р Ольга Шевчук О'Квін; "Сучасні поети України" — Александра Юзенів (читання при участі Роми Шуган). Презентація книжки О. Гаецької "Допоможіть Ангеликові" (нагородженої премією Олени Пчілки, видавництвом "Веселка" в Києві). В пошану матерям — читання уривків із книжки У. Любович "Розкажу вам про Казахстан" — Л. Юзенів, "10-ліття Чорнобильської аварії" — доповідь ілюстрована прозірками Л. Черник, "Обрядовий фолклір Бойківщини" з музичними записами — етномузикознавець Ю.

Яцків (Дрогобич), висвітлення фільму Я. Кендзьора про прийняття Конституції України, передвакційна вечеря в ресторані і традиційна щорічна розвагова імпреза "Гарбузова вечірка".

На ширших сходах відбувалися звітування, обговорення кореспонденції та поточних справ. 4 членки, як делегатки, репрезентували на XXIV Конвенції СУА і вичерпно відзвітували на сходах.

Праця у світличці, якою опікується Відділ, проходить інтенсивно, бувають імпрези відповідно до пори року. Опікунка і виховна референтка світлички тісно співпрацюють з учителями. Членки виготовили чималу кількість предметів (іграшки, вишивки і т. д.) для музейної крамнички. Заходом референтки суспільної опіки вислано 6 пакунків з одягом до Луганська і 650 дол. від громади для дітей в Югославії. З рамени цієї референтури вислано до членок при сумних і веселих нагодах, також до хворих, відповідні картки. Як і кожного року, був влаштований "кіоск" на фестивалі Церкви Св. Юра. Членки Відділу провадили і далі координують акцію збирання літератури через Шкільну Раду для висилки в Україну. Від конвенційного комітету СУА Відділ дістав признання-грамоту за корисну працю для добра СУА і громади.

Крім вищезгаданої гуманітарної допомоги, були ще такі пожертви: Музей (Н.Й.) — 250 дол., Музей Л. Українки в Ялті — 500 дол., учениці школи св. Юра — 100 дол., Акція "Чорнобильський виклик 96" — 200 дол., Суспільна опіка (оплата посилок в Україну) — 417 дол., Стипендійна Акція — 850 дол.

89-Й ВІДДІЛ начисляє 49 членок. Прибули 3 нові членки. Загальна діяльність Відділу багата, і є добра співпраця між референтурами. Культурно-освітня референтка приготувляла гутірки, розповіді та реферати. Також ділилася враженнями з поїздок в Україну, та відчитувала листи від вдячних дописувачів з України. Референтка суспільної опіки допомагала членкам, які не мають транспорту. Возила їх до лікаря, до церкви чи на купно. Відвідувала хворих у лікарні та висилала картки на різні оказії. У "День Матері" проводила під церквою збірку, а зібрані кошти призначувала на суспільну опіку.

Референтка СФУЖО збирала вкладки до цієї Організації та провадила кореспонденцію з управою. Завдяки імпрезовій референтці відбулося багато вдалих імпрез, бо спільно з господарчою референткою приготувляли обіди і смачні перекуски, як на вечір, присвячений творчості Е. Козака, 20-ліття Українського Музею і "День Союзанки". Музейно-мистецька референтка збрала вкладки на Музей та звітувала про його розвиток. Збірка на Музей дала суму 1,010 дол. Стипендійна референтка збирала фонди на стипендії та старалася збільшити число спонсорів. Зібрано 525 дол. на Стипендійний Фонд. Відділ вислав 8 пачок потребуючим і одну для "Бабусі" в Україні.

95-Й ВІДДІЛ. У місяці лютім: для ознайомлення американської громади із СУА і його працею Леся Орлян, референтка зв'язків, дала інтерв'ю місцевій радіостанції і провела гутірку з місцевою скавтською організацією для дівчат.

Перед виступом балетної групи ім. Г. Верьовки в Бардван театрі членки 95-го Відділу влаштували для дівочого скавтингу і їх родин "Вечір в Україні", на якому показали все, що українське: мапу України, прапор, вчили американську публіку вишивати, робити гердани, співати українські пісні, танцювати народні танці, навіть писати по-українськи. У "Поукіпсі Журнал" появилася довідка про СУА і 95-ий Відділ в адресарі неприбуткових організацій. У травні: Л. Орлян дала доповідь про "Українські весільні звичаї" в Артс Кунціль. Членки провели "Гараж сейл" з прибутком для дітей Чорнобиля. 3 членки взяли участь як делегатки у XXIV Конвенції СУА. Липень: прощальна гостина для 2-ох членок, що перенесли жити у Фльориду. Жовтень: Участь у щорічному мистецькому ярмарку, який влаштовує шпиталь в Поукіпсі з показом вишивок, робленням герданів і писанням писанок для провідників дівочого скавтингу і "Осінній полуденок" у церкві Пресв. Трійці в Кергонксоні, з доходом на Український Музей. Грудень: Показ мистецьких праць під час мистецького ярмарку в Поукіпсі (Н.Й.). Згадка про це появилася в американських періодичних виданнях, а також відбулося щорічне свято, в програмі якого було змагання в декоративній різдвяній ялинці, спонсороване місцевим шпиталем і Клубом матерів. 95-ий Відділ виграв першу нагороду. Різдвяною "Проскурою" закінчено 1996 рік.

103-Й ВІДДІЛ начисляє 16 членок. Відбув 6 ширших сходин. Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя" і оплачує 1 журнал для "Бабусі". Відділ є членом Українського Музею в Нью-Йорку. 3 членки є також його членами. Відділ влаштовує великодній і різдвяний базари, які приносять задовільний заробіток. У червні Відділ брав участь у фестивалі св. Володимира в Гемстеді. Вислано 5 пачок з одягом для бідних дітей в Україні. У грудні Відділ влаштовує для молоді і громадянства традиційний "Андріївський вечір", який дає нагоду пізнати і задержати молодь традиції. Всі зобов'язання до Централі СУА і Округи виконано.

113-Й ВІДДІЛ начисляє 28 членок. Відбув 9 ширших сходин. 17-го березня відбулася "Виставка тканин" Н. Лапчик. 5-го травня — виставка праць молодих мистців. Відділ зложив 1000 дол. на Музей. Чотири членки є в Управі Музею. У XXIV Конвенції СУА взяли участь: голова і 3 членки як делегатки. Членка Люба Фірчук проводила семінар Українського Музею.

Відділ помістив у "Свободі" і тижневику "The Ukrainian Weekly" оголошення про виставку Н. Лапчик, статті про молодих українських мистців і святкування 10-ліття Відділу. Відділ брав участь у стейтовому фестивалі. Дуже багато членок зайнялося доставою харчів і столів. Льотерія: Л. Фірчук зайнялася продажем льотерейних квитків, а І. Слупчинська і Л. П'ясецька подарували картини. Христя Самійленко продала на 3000 дол. льотерейних квитків. Увесь дохід призначено на Фонд Чорнобиля СУА.

Імпрези: Відділ провів своє святкування 10-ліття. Увесь прихід у сумі 6000 дол. передав на Фонд Чорнобиля.

119-ИЙ ВІДДІЛ налічує 18 членок.

Січень: Коляда на Музей — 555 дол. Березень: даток на Львівську Духовну Семінарію — 100 дол. Реферат у Відділі культосвітньої референтки "В пошані Т. Шевченка". Квітень: дві посилки одягу для сиротинця на Луганщині. Постійно ведеться листування. Збірка на Фонд Чорнобиля СУА — 200 дол. Влаштовано продаж великоднього печива для парафіян. Травень: 3 стипендії в Україну і 3 стипендії в Румунію. Відзначення Дня Матері у Відділі рефератом "Одній із тисяч". Червень: Голова Відділу І. Моцюк з чоловіком д-р Я. Моцюком, склали на Постійний стипендійний фонд Українського Вільного Університету в Мюнхені 10,600.00 дол. Серпень: "День Союзянки" на Союзівці (Кергонксон). Збірка

на Будівельний фонд Українського Музею на похоронах бл. п. д-р Борковського, чоловіка членки нашого Відділу Марії Борковської, дала 1,226.00 дол. Вересень: 3 нагоди 25-ліття єпископських свячень преосв. Василя Лостена Відділ вислав ґратуляційного листа разом із датком 100 дол. на Семінарію в Стемфорді. На Фонд Чорнобиля СУА передано Головні Управі 1,555.00 дол. зі збірки на похоронах д-р Борковського. Жовтень: Бенкет на 20-ліття Музею — дар 500 дол. Листопад: Імпреза для громадянства — фільм "Маруся Чурай" в постановці театру ім. М. Заньковецької у Львові. Грудень: 29-го відбувся продаж різдвяного печива, а вслід за тим — загальні збори Відділу.

Іванна Мачай,
пресова референтка Округи.

НА ПОРОЗІ ДВОТИСЯЧОЛІТТЯ

КОНФЕРЕНЦІЯ "ЗУСТРІЧ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ", ОСЕЛЯ "ДІБРОВА" (МІШІГЕН)

*Д-р Маруся Бек.
Dr. Marusia Bek.*

*Софія Геврик. Представниця Головної Управи, заступниця голови СУА.
Sophia Hewryk, Vice President of UNWLA, Inc.*

*Квітка Іванницька. Голова Округної Управи Округу Дітройт.
Kwitka Iwanycky, President of Detroit Regional Council.*

Дітройтська Округна Управа СУА влаштувала небуденну для нашої метрополії 3-денну конференцію, назвавши її "Зустріч української жінки". Ідею такої конференції подала на останньому Округному з'їзді в лютому ц. р. Анна Мацілінська, референтка суспільної опіки Округної Управи. Ідея знайшла загальне схвалення цілої Округи, і під керівництвом Анни Мацілінської діловий комітет взявся до підготовчої праці. В результаті Дітройтська Округна Управа СУА представила дбайливо підготовану, на високому професійному рівні, цікаву і вартісну конференцію, яка включала найбільш актуальні теми для сучасних жінок, зокрема українок, незалежно від віку й освіти.

Без перебільшення треба сказати, що діловий комітет, в якому переважали молодші членки, заслуговує на найвище признання, бо все було продумане і опрацьоване якнайкраще. Починаючи від складання програми, цебто тем виступів, підшукання допові-

дачок та придбання фахових матеріалів, і до таких вже більш прозаїчних речей, як приміщення, повідомлення, харчування, дуже естетичних торбин для фахової літератури, навіть текстів популярних пісень для вечірньої розваги. Зокрема звертала увагу дбайливо влаштована Марусею Зарицькою (організаційна референтка Округної Управи, — виставка публікацій і знімок з діяльності Централі СУА і Дітройтської Округної Управи.

Розіслані вчасно понад 500 повідомлень про конференцію із докладним описом доповідей дали близько 70 зголошень на всі 3 дні конференції. Вже на місці, цебто на "Діброві", долучилося ще багато слухачок і навіть слухачів. Ясна річ, неможливо було би включити в одну конференцію всі актуальні проблеми, хоч вони цікаві й потрібні, зробити відбір.

Конференція, яка була двомовною, цебто в українській і англійській мовах, розпочалася реєстрацією учасниць у п'ятницю, 20 червня спільною вечерею і

*Сестра Галина Пашкевич.
Sister Halyna Pashkevych.*

товариськими співами при ватрі. Офіційне відкриття відбулося в суботу, 21 червня загальною початковою сесією. Голова Дітройтської Округної Управи Квітка Іваницька привітала всіх учасниць, голова ділового комітету Анна Мацілінська відкрила конференцію. До полудня відбувалися семінари (які треба було вибрати при реєстрації) на такі теми: "Як писати родинну історію" — провадила Мирося Стефанюк (письменниця, перекладачка і педагог); "Як досягнути намічену мету — чи то професійно, чи комерційно" — провадила Христина Стасів, мгр. комерційного адміністрування; "Клімактичний період у житті жінки" — провадила д-р медицини Люба Петруша; "Розлука/сепарація—невідкличний кінець—почуття втрати—порожнечі" — провадила д-р медицини Лінда Григорчук, дитячий психіатр.

Після полуденку знов була загальна сесія на дуже актуальну тему: "Утримання культурної ідентичності". З приємністю треба ствердити, що ця тема викликала загальне зацікавлення, і не було ні одного голосу, який би закликав до "культурного міш-машу"! Усі міркували над тим, як би найкраще досягнути цю мету — утримати культурну ідентичність. Доповідачкою була мгр Оксана Гудз, а вели семінар д-р Оксана Маланчук, д-р права Оксана Ксенос, Ксеня Козак (аспірантка) і Оксана Гейс. Одночасно відбувалися семінари на такі теми: "Обговорення потреб старших віком" — провадила Вікторія Грушкевич, професійна медсестра та мікробіолог. Вона також бере активну участь у проекті "Веселка", який має на меті зорганізувати в Дітройтській окрузі український будинок опіки. Семінар "Фінансове планування на

майбутнє" провадила Софія Кошів, дипломований книговод; "Розвиток дитини, формуючі роки від народження до п'яти років" — провадила д-р медицини Наталія Назарко; "Як контролювати психічне і фізичне напруження" — провадив Роман Колодчин, доктор клінічної психології; "Закон для старших" — провадила д-р права Христина Качан; "Здоровий спосіб життя — здорове харчування" — провадила мгр Роксоляна Каранець; "Чи це сум чи депресія — розпізнання різниці" — провадила д-р медицини Христина Кордуба-Захар; "Як відкрити в собі письменницький талант — письменницький шлях до пізнання" — провадила Мирося Стефанюк. Після вечери на спільній сесії відбулася дискусія на тему: "Стан дітей, жінок і старших віком в сучасній Україні" за участю виховательки та лікарки, недавно прибулих з України. Доповідачкою була Віра Петруша, засновниця організації "Приятелі дітей", яка допомагає установам, що опікуються дітьми. Вели семінар недавно прибулі з України Світлана Роговик, вихователька, і Людмила Герасимчук, лікарка. Конференція закінчилася в неділю, 22 червня справжнім духовним піднесенням, прекрасною доповіддю Сестри Галини Пашкевич, ССМІ "Жінкам — заклик до краси". Сестра Галина має диплом магістра теології і ступінь доктора духовного служіння, викладає теологію та "Східну католицьку духовність" і провадить духовні семінари.

На конференцію приїхала представниця від Централі СУА Софія Геврик, 2-га заступниця голови в справах організаційних. У своєму слові на закритті конференції вона подякувала Округній Управі СУА за таку вартісну і надзвичайно успішну конференцію. Найбільше треба підкреслити той факт, що цю конференцію підготували головною мірою наші молодші членки, професіоналістки. Це наповнює нас оптимізмом стосовно майбутнього Союзу Українок Америки. Не забракло на цій конференції і піонерки організованого жіночого руху на терені Дітройту — неперевершеної д-р Марусі Бек. Закриваючи формально конференцію, голова Округної Управи Квітка Іваницька подякувала всім доповідачкам і учасницям, а зокрема голові ділового комітету Анні Мацілінській, подарувавши їй китицю квітів. Окремої подяки заслуговує мисткиня Галина Мордовець-Регенбоген. Її оформлення і оригінальний малюнок став емблемою конференції. Завершено конференцію Богослужінням у Пластовій каплиці, а пополудні відбувся пікнік — "День Союзанки" на лоні "Дібрівської" природи зі смачними стравами, приготованими членками СУА. Також була розвагова програма і розіграш лотерії СФУЖО.

Ксеня Антипів,
пресова референтка.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧІВ ЖУРНАЛУ

Редакція журналу "Наше Життя" звертається до пресових референток та авторів інших матеріалів, що надсилаються до редакції з метою друку, із проханням подавати всі іншомовні написи й назви у рукописах мовою оригіналу. Спроби авторів матеріалу транслітерувати англійські та іншомовні назви ускладнюють роботу редакції. Дякуємо за співпрацю і чекаємо нових цікавих матеріалів. **Редакція**

89-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ — СПОНСОР МИСТЕЦЬКОЇ ВИСТАВКИ

89-ий Відділ СУА ім. Лесі Українки в Кергонксоні став спонсором виставки маєстра Богдана Божемського, яка відбулася на Союзівці 12-13 липня ц. р.

Після Святої Літургії з нагоди свята Петра і Павла зійшлися союзянки та гості до гарно прикрашеної картинами залі. Відкриваючи виставку музейно-імпрезова референтка Євгенія Рубчак у товаристві мистця вказала на те, що твори маєстра Б. Божемського відзначаються спонтанністю тому, що він вніс у мистецтво нові напрямки, на яких базуються інші. Вона зачитала низку оцінок мистців-критиків, які висловлюють похвалу Б. Божемському, вважаючи його одним із найбільш продуктивних художників нашої доби. Його прізвище вміщене в Енциклопедії України поряд із такими відомими іменами як Петро Холод-

ний, Святослав Гординський, Едвард Козак, Петро Андрусів, Яків Гніздовський та інші.

Глядачі милувалися чудовими графічними роботами мистця: гуцульськими дівчатами і хлопцями, одягненими у барвисті строї, зображенням квітів, ярини, звірят і птахів. Усі вони аж переливаються яскравими фарбами, чітко й старанно виконані впененою рукою майстра.

Сподіваємося, що влаштуванням цієї виставки Відділ вніс свій вклад у культурно-освітнє життя нашого народу.

Марія Зубрицька,
пресова референтка.

ДЕНЬ СОУЗЯНКИ НЬЮ-ЙОРКСЬКОЇ ОКРУГИ

У привітній оселі "Союзівки" в Кергонксоні, як це вже увійшло в традицію Округи, відбувся вже 23-й раз підряд "День Союзянки". Цього року усупереч спеці до "Союзівки" з-під домівки СУА в Нью-Йорку вирушило два автобуси, а численні приватні авта союзянок і гостей були запорукою того, що зала під час програми буде заповнена.

Після Служби Божої в Церкві Пресв. Трійці на "Союзівці" і смачного полуденку в оселі подружжя Савчуків, усі вирушили до прохолодної залі "Веселки" на програму. Тут голова Округи Леся Кіршак відкрила свято. Привітавши присутню голову СУА Анну Кравчук, її заступницю Ірину Куровицьку і членок — представниць Головної Управи СУА, вона передала привіт і подяку від почесної голови СУА Марії Савчак за пам'ять під час її недуги. Вона також зазначила, що цьогорічний "День Союзянки" присвячено пам'яті поетеси Зої Когут, яка відійшла цього року у вічність, і з якою СУА пов'язували щирі приятельські відносини. Далі вона передала ведення програми Олімпії Роговській (культурно-освітній референтці Округи).

Головним промовцем, а zarazом і промотором цілої програми, була редактор Уляна Любович, членка 64-го Відділу, автор книжки "Розкажу вам про Казахстан", член Спільки письменників України і велика прихильниця й популяризатор творчости покійної Зої Когут, з якою, за словами У. Любович, уже з першої хвилини зустрічі в неї склалися дружні, приятельські стосунки.

У своєму виступі "Дорогі друзі" У. Любович передала зміст листа поетеси до СУА з нагоди його "Золотого ювілею", у яким виявляється це дружнє ставлення й пошана до СУА. Відтак вона поділилася

з присутніми своїми спогадами про життя і творчість цієї непересічної людини, уродженки м. Суми на Харківщині. Вона, будучи восьмирічною дівчинкою, мандрувала з матір'ю після арешту батька у 1933 р. Сибіром і Казахстаном, щоб бути якомога ближче до таборів де він перебував. Незадовго перед 2-ю світовою війною усі повернулися у рідні Суми, але згодом воєнна хуртовина занесла Зою Ніконенко на Захід у м. Фрайбург. Тут під час студій одружилася із Л. Когутом, а в 1949 р. подружжя виїхало до Австралії, — на жаль, уже назавжди.

Із творчістю Зої Когут доповідачка зустрілася на сторінках "Лиса Микити" і, на підставі її вміння робити тонкі й гострі спостереження, а також вказувати на старі суспільні недуги, зачисляла її до сатириків, але незабаром, пізнавши її особисто після її приїзду до Америки, У. Любович відкрила в ній ще й виняткову, притаманну тільки їй ліричність і м'яке ставлення до людей і толерантність.

Зоя надзвичайно швидко зав'язувала контакти з публікою і з окремими людьми, з якими доводилося їй знайомитися.

Її вірші передають велику різноманітність настроїв і світовідчуття поетки: радість життя, віру в нього, сумніви й надію. Її вірші можна умовно поділити на: сатирично-гумористичні, ліричні й патріотичні. Авторка полюбляла гумор і мала здібності до критики й самокритики.

У мистецькій частині, яка невимовно збагатила програму, виступили О. Грабова при акомпаньяменті С. Шереґ. Співачка виконала "Спи, дитино моя" (музика С. Людкевича, слова П. Кармелюк), "Як давно" (музика Г. Китастого, слова О. Пісуха), "Солов'їний роман" (музика А. Кос-Анатольського), "Бабине літо"

(музика Д. Січинського) і "Зелененький барвіночку" (обробка Бойчишина). О. Грабова закінчила Львівську консерваторію, концертувала в Німеччині й Австрії, виступала у Львівській опері.

Н. Рожанковська виконала "Черемшину" (музика В. Івасюка), "Ой ти, дівчино, з горіха зерня" (музика А. Кос-Анатольського, слова І. Франка) і "Червона троянда" (музика А. Горчинського, слова Л. Татаренка) разом з О. Лиховид — членкою 64-го Відділу.

Н. Рожанковська закінчила Київську артистичну школу, працювала в Київському театрі оперети, в Кишинівській філгармонії і Москонцерті 25 років.

О. Лиховид — випускниця історико-теоретичного факультету Київської консерваторії і член Спільноти композиторів України.

Поезії Зої Когут у всіх трьох жанрах представили художнім читанням членки СУА і старші пластунки куреня "Лісові Мавки", К. П'ясецька, колишня учениця "Мистецького Слова" Л. Крушельницької, яка тепер закінчила студії політичних наук. Вона з повним розумінням і відчуттям прочитала поезії з циклу: лірично-романтичних і патріотичних віршів: "Не вистачає", "Хто зрозумів?" (Й. Сліпому), "Я маю в серці повні жмені літа", "Колискова", "Краса", "То не любов". Гумор і сатиру чудово прочитали: С. Барановська, членка 89-го Відділу (вірш "Промова"), Н. Дума, членка 83-го Відділу ("Вимен ліберейшин"), О. Лиховид, членка 64-го Відділу ("Гостина") і К. П'ясецька ("Промова новоспеченого модерніста"). У різних жанрах поезії виступали ще раз: О. Лиховид ("Ми є такі"), Н. Дума ("Я знову у Мельбурні"), К. П'ясецька ("Молитва"), С. Барановська і Е. Рубчак, членка 89-го Відділу ("Жінкам").

Успіхові програми, безперечно, сприяли ще й "льотерії" під зарядом Анни Рак, членки 83-го Відділу і 95-го Відділу.

Відзначення 1-го Відділу — засновника СУА, грамотою XXIII-ої Конвенції за 70-літню безперервну працю. Голова СУА Анна Кравчук (справа) вручає грамоту голові 1-го Відділу Лідії Магун.

Програма, офіційно закінчилася під гучні оплески захопленої публіки і голова Округу Л. Кіршак попросила до слова голову СУА Анну Кравчук, яка погратулювала Окрузі за чудову програму, а також передала привіт від заступниці О. Тритяк. Вона повідомила про зріст членства, про гарний відгук на Конкурс "Природа і ми" і побажала, щоб ми могли похвалитися новим Відділом у кожній стейті Америки, а найважливіше — щоб у кожній Союзнянці залишилося почуття гордості з приналежності до організації СУА.

Подякою всім виконавцям програми, зарядові "Союзівки" за приміщення, подружжю Савчукам за гостину і всім, хто був причетний до успіху свята, голова Округу Леся Кіршак закрила чудово проведений "День Союзнянки".

Іванна Мачай

ДЕСЯТИЛІТТЯ 30-ГО ВІДДІЛУ

Десять років тому зішлись молоді жінки в околиці Йонкерс, Н.Й. і створили 30-ий Відділ СУА. Головною засновницею була Христя Соневицька, першою головою Відділу була Арета Ворох.

У 1980 році, коли більшість членок мала маленьких дітей, Відділ видав стрічку підготовки до Першого Святого Причастя під назвою "З Вірою Приступіть". Це була велика, але дуже корисна праця. Незабаром Відділ почав провадити світличку, яка існує по нинішній день.

У 1989 році головство перебрала Леся Кметик. За тих два роки, членки Відділу виконали великі проекти, мали пляни і тяжко працювали. Влаштували виставки українських художників; ширили українські звичаї показами печення короваїв і святочних хлібів та бабок. У той час Відділ також вислав

посилки сиротам в Бразилії.

У 1991 році головою стала Надя Цвях. У цей порі Відділ уже став фінансово міцнішим і мав змогу утримувати одного стипендія. Потім Відділ також почав займатися "Бабусею". Відділ також придбав і вислав різноманітні ліки дітям Чорнобиля, мав покази писання писанок та успішні курси вироблення герданів.

Тепер Відділ часто приготує виставки українських художніх виробів не тільки для українців, але і для американської публіки. Виставки ікон та виставка вишивок Мирослави Стахів були дуже гарно прийняті громадою. Хоча виставки не все успішні фінансово, проте членки дуже задоволені з поширення української культури.

Членки 30-го Відділу дуже працюватимуть. Відділ

*Виставка українських мистців. Зліва: Н. Літепло, М. Гніздовська, Н. Цвях, відвідувачі виставки.
Exhibit of Ukrainian artists. N. Cwiach with guests at exhibit.*

тепер нараховує тільки 12 членок, але вони щомісяця продають печиво й каву при парафії св. Михаїла в Йонкерсі, Н.Й. З тих приходів Відділ тепер утримує ще одного стипендія.

У 1996 році головою стала Надя Літепло. У липні цього року зійшлися майже всі членки — колишні й теперішні — на веселу зустріч, щоб відсвяткувати 10-ліття 30-го Відділу. Хоча декотрі членки далеко виїхали, вони ще підтримують контакт із членками Відділу.

Сходини Відділу відбуваються щомісяця у помешканнях членок, де у теплій атмосфері прийма-

*Святкові сходини Відділу. Зліва: Х. Сапка, Л. Кувер, Н. Цвях, Л. Кметик, В. Березовська, Р. Подпірка, О. Породко, Н. Літепло, Н. Гованська (голова Відділу).
From left: C. Sapka, L. Kuver, N. Cwiach, L. Kmetyk, V. Berezowska, R. Podpirka, O. Porodko, N. Litepio and Branch president N. Hovanska.*

ються рішення щодо дальшої праці. Всі членки гарно співпрацюють у Відділі та беруть участь у всіх виставках. Така співпраця сприяє близькості між членками й заохочує всіх до подальшої праці.

Маємо надію, що 30-ий Відділ буде надалі йти слідами наших засновниць СУА і гордо продовжуватиме працю для добра України.

Надя Цвях.

УКРАЇНЬСЬКА БІБЛІОТЕКА У СІМФЕРОПОЛІ

Не так давно мені випала нагода побувати в Криму. Ясна річ, насамперед нас цікавили українські аспекти життя півострова.

Спершу ми відвідали музей Лесі Українки, про який читали у книжках і багато чули від приїжджих з України, а тепер нарешті побачили власними очима. У Ялті також нам показали дорогу на цвинтар, де похований поет-лікар Степан Руданський, ім'ям якого названа українська бібліотека у Сімферополі.

Потім ми попросили, щоб нас повезли на "Байдарські ворота", де Леся Українка по дорозі до Криму вперше побачила Чорне море.

Чудові палаци, парки, мальовнича природа Криму — усе це справляло гарне враження і додавало доброго настрою.

А ще дуже цікавим було знайомство з бібліотекою ім. С. Руданського. Минулого року ми вислали до неї біля 180 фунтів книжок. То ж під час нашої подорожі завітали і сюди. Бібліотекарка Інна Сосницька розповідає: у бібліотеці біля 12 тисяч книжок, шість тисяч з яких уже описані й закаталогізовані. Книжки приходять з різних міст, найбільше зі Львова, а також з-за кордону, серед них трапляються і рідкісні видання. Влаштовуються різноманітні книжкові виставки, для прикладу: "Для вас, романтики", "Радимо прочитати", "Наші благодійники". Про журнали з діаспори, зокрема про "Наше Життя" пані Інна ска-

зала, що вони цікаві, життєві, а тому беруться читачами. Розповіла вона й про те, як відвідувачі приносять у бібліотеку подарунки: глечик на квіти, вишиваний рушник або рамки для фотографій. Приходять викладачі, студенти, учні не лише по літературу, але й просто поспілкуватися, послухати щось цікаве.

Бібліотека плянує організувати хор чи ансамбль пісні, відзначати знаменні й пам'ятні дати української культури та історії. Ось, наприклад, готується відзначити 125-ті роковини народження Богдана Лепкого. Інну Сосницьку запросили також до участі у програмі "Сива давнина".

Отже, бібліотека робить чимало корисних і цінних справ хоч працювати доводиться у скрутних умовах. Багато книжок лежить просто на столах, бо не вистачає полиць, а на придбання немає коштів. Бібліотека не отримує жодних дотацій ні від держави, ні від адміністрації. Лише місцевий підприємець, українець Микола Гринь матеріально допомагає, за що йому вдячні і читачі, і бібліотекарка. Адже бібліотека ім. С. Руданського — духовний осередок українства в Криму, де, на жаль, ще відчутне вороже ставлення до всього українського. То ж варто було б підтримати її матеріально. А пані Інні та панові Миколі побажати успіхів і подякувати за їхню працю.

Ірина Чайківська,
почесна членка СУА.

СОЮЗ УКРАЇНОК

Вже три роки як Союз Українок Миколаївщини співпрацює з Мартою Сидір та союзнянками 107-го Відділу Союзу Українок Америки (м. Сан-Юс). Ці чуйні, добрі жінки опікуються нашими самотніми "бабусями". Так, у 1995 р. отримали допомогу 31 "бабуся", загальна сума 420 дол., у 1996 р. — 36 "бабусь" на загальну суму 620 дол., у 1997 р. допомогу отримали 17 "бабусь" на загальну суму 200 дол. Одинадцять "бабусь", що є учасницями визвольних змагань в ОУН-УПА отримують допомогу від 107-го Відділу майже постійно. Це допомагає їм вижити, полегшує їхнє життя, бо мають слабе здоров'я, яке втрачено в Сибірах та ГУЛАГах, а також на будовах утопічного комунізму.

Всі "бабусі" висловлюють велику подяку Марті Сидір і всім союзнянкам та спонсорам, які піклуються про них, допомагають їм. А це, зокрема, О. Паславська, М. Йосифів, О. Гаврилів, Г. Бігайлук, Г. Білан, М. Радюк, Є. Губчина, Г. Суліменко, Н. Архипенко, Г. Бульботка, М. Іванченко, Л. Лихолат, А. Кубайчук, Н. Каськів, М. Гуменюк, А. Корзун та ін.

З допомогою Марти Сидір наші школи — українська педагогічна гімназія, українська національна школа ч. 57 та інформативно-математичний ліцей — отримали посилки книжок від Шкільної Ради, крім того ще декілька шкіл отримали журнал "Рідна школа". За нашим проханням і піклуванням пані Марти Сидір, пані Панкова передала для нас книжку "Виховний ідеал", коли в Україні такої книжки ще не було, й вона згодилася для нашої гімназії.

Союзнянки 107-го Відділу виписали для нас, СУ Миколаївщини, журнал "Наше Життя", який ми постійно читаємо й знаємо про ваше життя. Ми за все дуже вдячні Марті Сидір.

Зараз вже на стадії започаткування акція "стипендія від СУА", куди і наш Відділ подав 10 своїх претендентів.

Ми живемо у зрусифікованій області, нам дуже багато треба зробити, щоб відродити тут Україну, на наших людей наклалася російська ментальність, людей відучили мислити, піклуватися про себе, свою землю, свою державу. Їх вела партія, вказувала, як треба жити, як працювати, сьогодні поводитися нема, а вони вже не здатні відстоювати свої права, тому їх легко обдурити, можна не платити зарплату, і всі будуть мовчати й ходити на роботу, бо так звикли. Так вони звикли й до російської мови, на українську переходити не хочуть.

Втішає те, що молодь росте інша, отож наша надія на дітей, що підрастають в українських школах,

а їх у Миколаєві (початкових класів, до 4 класу) 61%. Є 22 повністю українські школи, а всього у місті 58 шкіл.

Підтримувала матеріально наших "бабусь" та дітей також Ірина Руснак. Так, у 1996 р. ми отримали 300 дол. і допомогли 12 "бабусям" та 8 дітям із малозабезпечених сімей, які навчаються в українській педагогічній гімназії. У 1997 р. ми отримали від Ірини Руснак 300 дол. і надали допомогу 11 "бабусям" та 9 дітям українського інформативно-математичного ліцею, деякі з них сироти. Головно ми старалися допомогти таким дітям, які добре навчаються, хочуть вчитися, люблять Україну й хочуть у майбутньому прислужитися Україні, їм зараз матеріально тяжко, їхні батьки мають маленьку зарплату, бо працюють на селі, у колгоспі, де зарплата символічна. Це сільські талановиті діти, в майбутньому саме їм облаштувати Україну.

Дуже доречні були дві посилки від Марії Іскало (м. Амхерст). Ми їх використали до Дня дитини, 1 червня 1997 р. Так, частину присланого (олівці, фломастери, кольоровий папір, ручки, зошити) ми подарували українському дитячому садку ч. 50. А ще частину товарів (ручки, олівці, зошити) та одяг (футболки, шапки, рукавички) ми подарували дітям-сиротам школи-інтернату ч. 4 на Святи дитини. Серед дітей була проведена вікторина на знання української історії, її героїв, українознавства. Приємно було бачити, як діти старалися вірно відповідати. За вірну відповідь отримували шоколадки, цукерки. Свято закінчилося солодким столом. Ми дуже вдячні Марії Іскало, що з її допомогою ми порадували дітей-сиріт. Слово вдячності висловлює й дирекція школи-інтернату.

Ми раді нашій співпраці з союзнянками Америки, все, що ми робимо разом — працює на нашу Україну, на авторитет Союзу Українок, на авторитет українських жінок, пробуджує національно-родинні почуття "свій до свого", пробуджує українців.

Союзнянки Миколаївщини висловлюють щирю подяку Анні Кравчук, Ірині Руснак, Марті Сидір, Марії Іскало та всім союзнянкам Америки за піклування про наших знедолених "бабусь", про наших дітей, про українську державу та її майбутнє. Разом ми можемо їй вистояти, виликуватися, очиститися.

Просимо Божого благословення для усіх вас та ваших родин, хай допомагає вам Бог у всіх ваших справах й оберігає від всіляких негараздів. З повагою й найкращими побажаннями.

Раїса Шнак.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 ДО 30 СЕРПНЯ 1997 Р.

ДАТКИ

13,200.00 дол. — Зі спадщини Ярослави Яросевич;
200.00 дол. — 62-ий Відділ СУА;
по 100.00 дол. — Ярослава Березовська, д-р Богдан і Тамара Мрици, Володимир і Мирослава Стойки;
по 50.00 дол. — д-р Зіновій та Оксана Мельники, Ростислав і Галина Мілянчи, Іван Саврук, Володимира Шипайло;
по 30.00 дол. — Надія Микетей, В. і А. Столярські;
по 25.00 дол. — Марія Андрейко, Ольга Гірна;
по 20.00 дол. — Євген Бучма, Надія Гафткович, Марія Харина;
15.00 дол. — Зенон Елиїв;
по 10.00 дол. — Ольга Керницька, Микола Курчак, Катерина Кузів, Софія Лонишин, Зеновія Мосійчук, Ірина Сташків, Наталія Вайда.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

1,000.00 дол. — д-р Михайло та Орися Дейли;
750.00 дол. — Володимир і Зорянна Могучі;
250.00 дол. — Нестор і Аніза Шусти.

З НАГОДИ

3 нагоди 90-их уродин нашої мами Емілії Воляник, членки 33-го Відділу СУА, складаємо **500.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ через 33-й Відділ СУА ім. Лесі Українки в Пармі, Ог.

Надя і д-р Микола Дейчаківські.

3 нагоди 90-их уродин нашої тітки Емілії Воляник, почесної членки 33-го Відділу СУА, складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ через 33-й Відділ СУА ім. Лесі Українки в Пармі, Ог.

Ольга і Богдан Дем'янчуки.

4-го серпня родина і членки 34-го Відділу СУА в Коговзі, Н.Й., зійшлися в церковній залі після Служби Божої, щоб спільно вшанувати одну із своїх посестер **Стефанію Кушнір**, якій **сповнилося 90 років життя**. З роду Стефанії в нашому Відділі є три покоління членок СУА: мама, дочка і внучка. З цієї нагоди Відділ і членки складають **100.00 дол.** на потреби УМ.

3 нагоди 30-ліття подружнього життя наших друзів Марійки та Василя Тершаківців складаємо **30.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а дорогим ювілярам бажаємо многаз літа.

Ліда і Богдан Гайдучки.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

In memory of my parents **Nelle and Wasył Federko**, I am donating **\$1,000.00** to The Ukrainian Museum's Building Fund.
Mary Federko.

Замість квітів на могилу **бл. п. Параскевії Щур** складаємо на Будівельний Фонд УМ: **по 100.00 дол.** — Дарія і Юрій Костиви, Мирослав Лабунька; **50.00 дол.** — Міля і Володимир Щурі.

У світлу пам'ять **бл. п. Параскевії Щур** пересилаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ярослава і Ярослав Панчуки з родиною,
Чікаго, Іл.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Параскевії Щур** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Дарія і Теодосій Самотулки.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Параскевії Щур** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Євдокія Савків.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Параскевії Щур** складаємо на потреби УМ: **50.00 дол.** — Ярослав і Люба Федуні; **30.00 дол.** — Стефанія Іванчук.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. інж. Зенка Кравця** складаємо на потреби Українського Музею: **по 25.00 дол.** — Ілля і Марія Шевчуки, Ігор Шевчук; **20.00 дол.** — Ірена Гнатів; **15.00 дол.** — Мирослава Дякун.

У пам'ять дорогого чоловіка **бл. п. Лева Семущака** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Стефанія Семущак.

У пам'ять моєї найдорожчої сестри **бл. п. Слави Дядиги** складаю **100.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку.

Ірена Щерба з родиною.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Любомира Перейми**, сина членки СУА Ориси Перейми в Баффало, складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ.

Галина і Теодозій Пришляки.

У 20-ту річницю смерті мого чоловіка **бл. п. Ярослава Палідія** складаю **50.00 дол.** на Український Музей в Н.Й.

Люся Паладій-Поритко.

Замість квітів на могилу нашої тітки **бл. п. Ярослави Дядиги** складаємо **75.00 дол.** на потреби УМ.

Леся і Юрій Мацьківі.

Замість квітів на далеку могилу дорогого товариша **бл. п. професора д-р Олекси Горбача** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Шановній родині висловлюємо щирі співчуття.

Ярослава Дем'янчук-Томич з родиною.

У світлу пам'ять **бл. п. Дозі Богонович**, яка жертвенно опікувалася моїм покійним братом Зеноном Коссаком в часі його перебування у польській тюрмі у Львові та Вронках, замість квітів на її могилу складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Шановним синам і сестрі висловлюю свої щирі співчуття.

Олена Гевко.

У пам'ять мого чоловіка **бл. п. Мирослава Мичковського**, який відійшов у вічність 20 липня ц. р., пересилаю на Український Музей скромний даток у сумі **100.00 дол.**

А. Любомира Мичковська.

У світлу пам'ять **бл. п. Модеста Венгриновича**, чоловіка
моєї товаришки Тосі, складаю **50.00 дол.** на Будівельний
Фонд УМ.

Надія Іванчук.

У п'яту річницю смерти мого незабутнього чоловіка **бл.
п. Івана Ведмедика**, складаю через 33-ій Відділ СУА ім.
Лесі Українки в Пармі, Огайо **100.00 дол.** на бібліотеку УМ,
уфундовану Союзом Українок Америки.

Люба Ведмедик.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Любови Оксани
Бокало** складаємо **20.00 дол.** на потреби УМ. Родині вислов-
люємо щире співчуття.

Олег та Іванна Ратичі.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Стели Демей** складаю
20.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Текля Гусак.

ЧЕРЕЗ КОМІТЕТ РОЗБУДОВИ В РОЧЕСТЕРІ, Н.Й.

ДАТКИ

100.00 дол. — Юрій і Христина Свищуки.

У пам'ять **бл. п. Романа Домбчевського** складаємо на
Будівельний Фонд УМ: **200.00 дол.** — Тиміш Чайковський,
100.00 дол. — Ярема Чайковський, **25.00 дол.** — Стефан і
Таня Винниченко.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!

УПРАВА І АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

У квітні цього року Окружний з'їзд Округи Нью-Джерзі
на пропозицію Надії Бігун надав почесне членство Округи
членкам Тетяні Ріжко (45-ий Відділ у Менвіллі) і Олені
Мельничук (спочатку 45-ий Відділ, а тепер 24-ий в Елізабет)
за довголітню віддану працю для добра і зростання Союзу
Українок Америки.

Щиро бажано новим почесним членкам Округи Нью-
Джерзі задоволення та витривалості для подальшої праці
в СУА.

З цієї нагоди складаю **15.00 дол.** на Пресовий Фонд
журналу "Наше Життя".

Ірена Левицька, почесна членка СУА.

Замість квітів на могилу **бл. п. Ірини Гасюк**, доньки
нашої колишньої членки Катерини Ковшевич, складаємо
25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині
висловлюємо наші співчуття.

Членки 19-го Відділу СУА в Трентоні.

Замість квітів на могилу **бл. п. Ольги Дзерович** скла-
даємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".
Родині покійної висловлюємо щирі співчуття.

Зеновія Зарицька.

В пошану **бл. п. Гандзі Корінець**, курінної пластового
куреня "Ті, що греблі рвуть", складаю **20.00 дол.** на Пре-
совий Фонд журналу "Наше Життя".

Мирослава Молдован.

In loving memory of my sister, **Rosalie C. Polche**, a donation
of **\$100.00** is made to the Press Fund.

Natalie Chuma.

In loving memory of my wife, **Rosalie**, a donation of **\$100.00**
is made to the Press Fund.

Sir Harry Polche, KSG.

СПРОСТУВАННЯ

У "Нашому Житті" за жовтень ц. р. на сторінці 29-й (ліва колонка) після слів "свіжу могилу" слід
додати: "**св. п. Катерини Кострик**, мами нашої членки Люби Дармохвал", і далі за текстом.

У пожертвах (права колонка) на свіжу могилу **св. п. Петра Мандзія** після слів "приятелі склали":
має бути: "**по 40.00 дол.** — Тетяна Паславська" і далі за текстом. Підпис — "Дочка Тетяна Паславська".

У пожертвах Замість відвідин у лікарні (права колонка) після слів "вельмишановної почесної
голови СУА Марії Савчак складаємо:" слід додати: "**25.00 дол.** на Фонд ім. О. Лотоцької, почесної
членки СУА Теодозії Савицької **25.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА і почесної членки СУА Ірини
Чайківської **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" і далі за текстом.

Перепрошуємо за недогляд.

**ПРОСИМО НЕ ЗАБУТИ ПРОДОВЖИТИ ПЕРЕДПЛАТУ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"
ЧИТАЧАМ В УКРАЇНІ**

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1997 р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять **бл. п. Любови-Оксани Бокало**, членки 24-го Відділу СУА "Дочки України", на похоронних відправах родина і приятелі склали на Фонд Чорнобиля СУА: **по 50.00 дол.** — Петро Бокало, Соня Слободян; **по 25.00 дол.** — Маргарета і Лев Ничі, Ліда й Олександр Черниченко; **по 20.00 дол.** — Анна і Борис Процюки, Катерина Кернична; **10.00 дол.** — Оля Коваль. **Разом 200.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марійки Сімків** складаємо через 22-ий Відділ СУА **50.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Родині висловлюємо найщиріші співчуття.
Ірена і Владко Воловчуки.

To honor the memory of **Mrs. Lubow-Oksana**, mother of Petro Bokalo, employee-EMCA-REMEX contributed to the Chornobyl Fund: **\$50.00** — EMCA-REMEX; **\$25.00** — John H. Wood. **Total \$75.00.**

In memory of **Lubow-Oksana Bokalo** we are donating **\$25.00** to the Chornobyl Fund.

J. J. & Vicki L. Gausepohl.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Нестора Басняка** складаємо через 86-ий Відділ СУА **20.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Родині складаю щире співчуття.

Люба Гуралечко-Ляшук з родиною.

У другу річницю смерті невіджалуваної товаришки **бл. п. Ірени Басняк** складаю через 86-ий Відділ СУА **20.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Люба Гуралечко-Ляшук.

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. адвоката Івана Шандора** пересилаю **50.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.
Ірена Кливак.

На свіжу могилу нашого улюбленого сестрінка **бл. п. Олега Б. Левицького** складаю через 64-ий Відділ СУА **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Оля Ліс.

Ділюся сумною вісткою, що моя швагерка **бл. п. Віра Ляшук-Кубай** відійшла у вічність 3-го вересня 1997 року.

Замість квітів на свіжу могилу складаю через 86-ий Відділ СУА **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Люба Ляшук.

З РІЗНИХ НАГОД

21-ий Відділ СУА—Бруклін, Н.Й. зібрані гроші за коляду в сумі **200.00 дол.** складає на Фонд Чорнобиля СУА.

З нагоди 10-ліття 30-го Відділу СУА в Нью-Йорку, Н.Й. пересилаємо **150.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Членки 30-го Відділу СУА.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Борис Галаган — Нью-Йорк, Н.Й.

100.00 дол.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

Замість квітів

У світлу пам'ять **бл. п. Тетяни Плешкевич** складаємо **50.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА — "Допомога сиротам в Україні".

Ірена і Владко Воловчуки.

У світлу пам'ять **бл. п. Петра Бабія** складаємо **20.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА — "Допомога сиротам в Україні". Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Ірена і Владко Воловчуки.

ДОПОМОГА БАБУСЯМ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять моїх дорогих і улюблених родичів **бл. п. Андрія і Меланії Демцюхів** складаю через 64-ий Відділ СУА **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА — "Допомога 'Бабусям' в Україні".

Оля Ліс.

ЖЕРТВОДАВЦІ

56-ий Відділ СУА, Норт Порт, Фл.

110.00 дол.

66-ий Відділ СУА, Орандж, Кт.

100.00 дол.

Дарія Витвицька, Нью-Йорк, Н.Й.

20.00 дол.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Лідія Черник,
референтка Суспільної
Опіки СУА.

Анна Рак,
скарбничка Суспільної
Опіки СУА.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Реченець надсилання творів на Міжнародний конкурс для дітей і молоді на тему "Природа і ми" продовжуємо до 31 грудня ц. р.

Твори і запитання просимо надсилати на адресу: UNWLA inc. "Pryroda i my" P.O. Box 172, Holmdel, N.J. 07733, USA.

МИКОЛА ЩЕРБАК

ЛИСТОПАД

В ті дні, коли поникле віття
Схиляв додолу тихий сад,
Війнув у вічі лихоліттю,
Неначе буря, Листопад.

А в світлий ранок війська лави,
Мов стрепенули княжий Львів,
І прапор рідної Держави
Блакитно-соняшно зацвів...

Диміла, наче ватра, осінь,
Земля рясніла, ніби сад...
Той стяг в серцях цвіте і досі
І з шумом віє Листопад.

СОНЦЕ ТА ХМАРИ

Ось сонечко зійшло і світить нам і гріє,
І Божий мир, як маківка, цвіте;
На небі чистому ген хмара бовваніє.
Та хмара надулася і річ таку гуде:

"Що вже мені це сонце надоїло!
Чого воно так землю веселить?
Хоч я насуплюся, воно таки блищить,
Я полечу йому назустріч сміло,
Я здужаю його собою затемнить".

Дивлюсь — і хмарами пів неба замостило,
На сонечко, мов ніччю налягло,
А сонечко ще вище підплило,
І хмари ті позолотило.

РОЛЯНИК

ТРИ КНИЖЕЧКИ

Маю я три книжечки:
Перша — з образками.
Оглядаю образочки
На колінах в мамі.

Маю я три книжечки:
Друга — з казочками.
"Прочитайте мені казку!" —
Попрошу я маму.

Маю я три книжечки:
Третя з загадками.
Як не вмію розгадати,
То питаю мамі.

ОСІНЬ

Падає листя пожовкле з гілок,
Землю вкриває й насіння квіток,
Вітер піснями вколихує їх,
Щоб переспали негоду і сніг.

Жваві каштани ще йдуть гопака,
Вдача у них вже весела така,
Швидко й вони на всю зиму
заснуть,
Очка блискучі тихенько замкнуть.

Діти спішать із книжками в руках,
В школу, щоднини, веде їхній
шлях.

Вже проминули дні юних забав,
Час для науки і праці настав.

Прийде весна і розбудить квітки,
Листячко свіже покриє гілки,
Паростки пустять каштани в
землі.

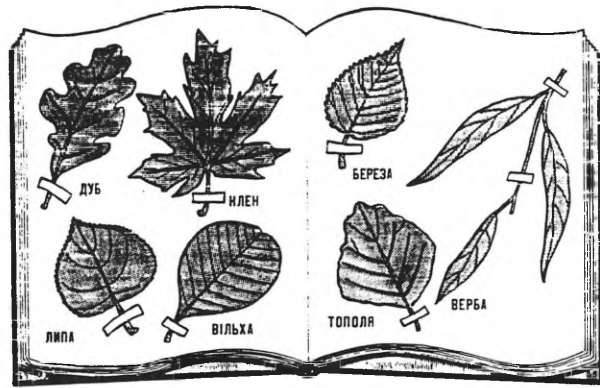
Порозумнішають діти малі.

ІНДИК

На печі індик
Озувається,
До нього індичка
Озивається:
— Індиче-інде,

Ходім деінде,
Бо тут
Зимонька —
Мерзнуть
Крилонька.

АЛЬБОМ НА ОСІННІ ЛИСТКИ

Одного ранку Івась прийшов до школи дуже веселий. Всі його товариші були здивовані, бо він рідко коли сміявся. Отож Івась розказав їм про свій успіх таке:

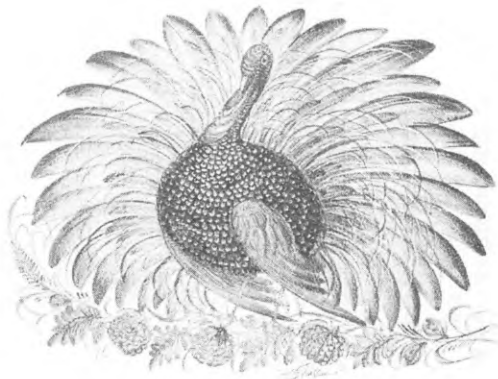
— За добре свідоцтво на кінці шкільного року я дістав у нагороду від дідуся три доляри. Давно вже я мріяв про альбом на листки з дерев. Вони тут восени такі різноманітні й дуже гарні. Збирають товариші значки, монети, камені, а я постановив купити собі альбом на листки. Тепер моя постанова могла сповнитися.

— Що ж ти зробив? — запитав Костик.

— Почекай, зараз покажу, — каже Івась.

— З коробкою в руках я пішов у парк, де найбільше листя нападало з дерев. Я їх збирав і приглядався до форми листків. Потім я вибрав найправильніші і найцікавіші. В парку були старі дуби, липи, клени, тополі, верби з розпущеним гіллям, біленькі берези, вільхи з червоним листям. Я зібрав їх у коробку та вернувся з цим скарбом додому. Тут розгорнув їх на столі, вигладив та приліпив поперечками до твердого паперу в альбомі. Під листками я помістив написи, коли й де я знайшов якийсь листок, з якого він був дерева. Так розрісся мій альбом до великої книги, яку я всім показую.

Дуб, клен, липа, вільха мають немов різьблені рукою форми, натомість береза, верба, тополя мають гострі, тонкі й вузькі листки. Найкращі їх барви восени, коли пожовкнуть і почервоніють.

Мал. Андрій Пікуш (петриківський розпис)

Statement of Ownership, Management, and Circulation
(Required by 39 USC 3685)

1. Publication Title: **OUR LIFE**

2. Publication Number: 4 1 4 - 6 6 0

3. Filing Date: Sep. 21, 1997

4. Issue Frequency: Monthly exc. August

5. Number of Issues Published Annually: 11

6. Annual Subscription Price: \$ 30.00

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4):
OUR LIFE 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
Contact Person: Natalia Duma
Telephone: (212) 533-4646

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer):
Ukrainian National Womens League of America, Inc. 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank):
Publisher (Name and complete mailing address):
Ukrainian National Womens League of America, Inc. 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
Editor (Name and complete mailing address):
Irena Chaban 108 Second Avenue New York, N.Y. 10003
Managing Editor (Name and complete mailing address):
Ukrainian National Womens League of America 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.)
Full Name: Complete Mailing Address:
Non-Profit Organization, No. Stockholders
Full Name: Complete Mailing Address:
11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box None
Full Name: Complete Mailing Address:

12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates) (Check one)
 The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes:
 Has Not Changed During Preceding 12 Months
 Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)
(See instructions on Reverse)

13. Publication Title: **OUR LIFE**

14. Issue Date for Circulation Data Below: **Nov., 1997**

15. Extent and Nature of Circulation

Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies (Net press run)	3100
b. Paid and/or Requested Circulation (1) Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, and Counter Sales (Not mailed) (2) Paid or Requested Mail Subscriptions (include advertiser's proof copies and exchange copies)	30
c. Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15b(1) and 15b(2))	3030
d. Free Distribution by Mail (Samples, complimentary, and other free)	10
e. Free Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	20
f. Total Free Distribution (Sum of 15d and 15e)	30
g. Total Distribution (Sum of 15c and 15f)	3060
h. Copies not Distributed (1) Office Use, Leftovers, Spoiled (2) Returns from News Agents	35
i. Total (Sum of 15g, 15h(1), and 15h(2))	3100

Percent Paid and/or Requested Circulation (15g / 15i x 100)

16. Publication Statement of Ownership: Publication required. Will be printed in the Nov. 1997 issue of this publication. Publication not required.

17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner: *Irena Chaban* Date: **Sep. 21, 1997**

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including multiple damages and civil penalties).

Instructions to Publishers

- Complete and file one copy of this form with your postmaster annually on or before October 1. Keep a copy of the completed form for your records.
  - In cases where the stockholder or security holder is a trustee, include in items 10 and 11 the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check the box. Use blank sheets if more space is required.
  - Be sure to furnish all circulation information called for in item 15. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f.
  - If the publication had second-class authorization as a general or requester publication, the Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published; it must be printed in any issue in October or, if the publication is not published during October, the first issue printed after October.
  - In item 16, indicate the date of the issue in which this Statement of Ownership will be published.
  - Item 17 must be signed.
- Failure to file or publish a statement of ownership may lead to suspension of second-class authorization.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Софія Геврик — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Варка Бачинська — протоколярна секретарка
Лідія Білоус — кореспонденційна секретарка
Таїсса Турянська — скарбничка
Надія Цвях — фінансова секретарка
Ярослава Рубель — для справ преси
Оксана Фаріон — вільний член
Марія Пазуняк — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Лідія Черник — суспільної опіки
Ірена С. Олексюк — виховна
Ярослава Геруляк — мистецько-музейна
Люба Більовщук — стипендій
Марта Яросевич — екології

Ірена Чабан — головний редактор "Нашого Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англomовної частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Квітка Іваницька — Дітройт
Марія Раковська — Філядельфія
Олександра Кіршак — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Марія Полянська — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Марта Рудик — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк
Марія Одежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Рома Шуган — член
Іванна Ганкевич — член
Лідія Колодчин — заступниця
Надія Савчук — заступниця

Ольга Рибаків — парламентаристка

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowskyj
Maria Savchak

Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Olga Trytyak — 1st Vice President
Sophia Hewryk — 2nd VP — Membership
Martha Bohachevsky Chomiak — 3rd VP — Culture
Iryna Kurowyckyj — 4th VP — Public Relations
Barbara Bachynskyj — Recording Secretary
Lidia Bilous — Corresponding Secretary
Taissa Turiansky — Treasurer
Nadia Cwiach — Financial Secretary
Jaroslawa Rubel — Press
Oxana Farion — Member-at-Large
Maria Pazuniak — Member-at-Large

CHAIRS

Lidia Czernyk — Social Welfare
Irena S. Oleksiuk — Education
Jaroslawa Gerulak — Art/Museum
Luba Bilowchtchuk — Scholarship/Children Student Sponsorship Program
Marta Jarosewicz — Ecology

Ірена Чабан — Editor-in-Chief "Our Life"
Тамара Стадниченко — English editor "Our Life"

REGIONAL COUNCILS

Kwitka Iwanycky — Detroit
Maria Rakowsky — Philadelphia
Alexandra Kirshak — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Maria Polanskyj — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Marta Rudyk — New England
Theodosia Kushnir — New York - South
Maria Odezhynska — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Ivanna Ratych — Chair
Roma Shuhan — Member
Iwanna Hankewycz — Member
Lidia Kolodchin — Alt Member
Nadia Sawczuk — Alt Member

Ольга Рибаків — Parliamentarian

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:
Електронна пошта/e-mail: unwla@worldnet.att.net

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Адміністратор бюро — Наталія Дума
Office administrator — **Natalia Duma**

Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.
Адміністратор-бухгалтер "Нашого Життя" — Орія Яцусь
Business Administrator "Our Life" — **M. Orysia Jacus**
Tel. & Fax (732) 441-9377

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Luba Bilowchtchuk, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947
E-mail: UkrMus@aol.com

*Periodicals Postage Paid at New York, N.Y. and at
additional mailing offices (USPS 414-660).*

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Взори Західньої України, 1894 р. Вишивати нитками ДМС чорними, зеленими ч. 319 і червоними ч. 666. Із збірки Євгенії Бачинської-Федусевич.
Patterns from Western Ukraine, 1894. DMC black, green (319) and red (666). From the collection of Evhenia Bachynska-Fedusevych.*